

relații financiar - valutare și comerciale internaționale

hidul lucrătorului de comerț exterior

Comerțul internațional în contrapartidă

2. Continuăm în acest număr prezentarea tranzacțiilor comerciale în contrapartidă, conform clasificării din Revista economică — Supliment „Relații financiar-valutare și comerciale internaționale nr. 47/1983.

a. Cumpărarea în contrapartidă constituie o varietate de tranzacție în contrapartidă în care aranjamentele se referă la:

— perioada acordată pentru cumpărarea de produse în contrapartidă pentru produsele exportate, între 1—5 ani;

— valoarea mărfurilor oferite de către partenerul importator, de regulă mai mică de 100% din valoarea originală a contractului de vânzare;

— cererea de cumpărare în contrapartidă de produse din țara importatorului este convenită în mod contractual, fie în cadrul contractului original de vânzare, fie într-un contract separat, paralel.

Cazurile de cumpărare în contrapartidă sînt numeroase în practica comercială internațională. De exemplu, într-o tranzacție recentă de acest fel, guvernul brazilian a cerut firmelor străine participante la o licitație pentru achiziționarea de către Brazilia a unui satelit spațial în valoare de 130 milioane dolari, să se angajeze să cumpere în contrapartidă mărfuri braziliene. Firma canadiană Spar Aerospace, care și-a adjudecat contractul de a furniza Braziliei satelitul, s-a angajat să aranjeze importul în Canada de mărfuri braziliene de valoare egală cu exportul canadian.

În practica cumpărătorilor în contrapartidă se utilizează așa-numitele conturi de evidență. În asemenea conturi deschise la o bancă de comerț exterior sau la o întreprindere de comerț exterior, cumpărăturile în contrapartidă — ca plată pentru un export realizat — sînt trecute în creditul contului exportatorului. Conturile de evidență sînt prevăzute în contracte care trebuie să cuprindă valoarea vânzării și cumpărărilor în contrapartidă de către exportator și procentul de cumpărări în contrapartidă pentru plata vânzării făcute de exportator.¹

b. Compensația se referă la tranzacțiile în care are loc vânzarea unei instalații, a unui echipament sau tehnologie de către o parte către o altă parte, cu plata pentru asemenea vânzări sub forma produselor rezultate din instalația, cu echipamentul sau tehnologia respectivă. Adesea, în practică, este vorba despre vânzarea de uzine „la cheie” contra produselor rezultate peste o perioadă de timp din activitatea uzinei respective.

¹ Vezi „Using Evidence Accounts to Rationalize Countertrade”, în „Business Eastern Europe”, S.U.A., 16 noiembrie, 1974.

Tranzacțiile de compensație sînt caracterizate prin următoarele elemente:

— valoarea mare a unei tranzacții individuale (de ordinul a sutelor de milioane de dolari);

— perioada de preluare de către firma exportatoare a instalațiilor, a produselor de compensație este relativ lungă, de 5—20 ani;

— valoarea produselor preluate în compensație pentru utilajele exportate în perioada contractuală de regulă este egală ca valoare cu cea a utilajelor (minus plata inițială în valută liber convertibilă), plus o sumă care să acopere dobînda în perioada de preluare de produse în compensație. O operațiune de compensație cunoscută este cea dintre firma vest-germană Salzgitter care a vîndut în U.R.S.S. o fabrică de polietilenă de joasă densitate cu plata în produsele rezultate.

c. Barterul implică schimbul direct de mărfuri sau produse între doi parteneri comerciali, care convin asupra valorii produselor ce urmează a fi schimbate. De regulă, asemenea tranzacții se consumă într-o perioadă scurtă de timp, de sub un an. În ultima vreme sînt frecvente tranzacțiile de barter între firme din țări dezvoltate și firme sau întreprinderi — unele de stat — din țări în curs de dezvoltare. De exemplu, o firmă occidentală dorește să importe materii prime dintr-o țară în curs de dezvoltare, fiind de acord să furnizeze țării respective parteneri în schimb produse prelucrate. Numeroase țări exportatoare de petrol, cauciuc natural recurg la barter cu firme occidentale, contra produse prelucrate și semiprelucrate.

d. Switchul, de regulă, intervine după încetarea livrării produselor de contrapartidă de către importator către exportatorul produselor originale. Tranzacția de switch implică o serie de operațiuni complicate și tehnici financiar-bancare înainte ca să poată fi găsită o terță parte care este doritoare să prela mărfurile de contrapartidă contra plății într-o anumită valută.

Operațiunile de switch au condus la apariția și dezvoltarea unor case de comerț specializate în a găsi firme care pot prelua pe valută produsele obținute drept contrapartidă. Ca formă de tranzacție în contrapartidă, ea este utilizată între firme occidentale și firme din țări socialiste sau în curs de dezvoltare, fiind mai frecventă între întreprinderi din aceste din urmă două grupe de țări.

e. Offset-ul este o tranzacție în contrapartidă între firme din țări dezvoltate ca și între acestea și firme și întreprinderi sau chiar guverne din țări în curs de dezvoltare, în care unui furnizor occidental, de exemplu de avioane, i se cere să sprijine sau să facă aranjamente pentru comercializarea produselor realizate de firme localizate în țara cumpărătoare sau ca o oarecare proporție din produsul exportat să fie realizată în țara care primește produsul. De exemplu, o firmă americană producătoare de avioane poate fi solicitată de către un guvern

Supliment la

nr. 1 1984

Revista
ECONOMICĂ

străin să fie de acord ca o anumită parte din avionul în cauză să fie produs sau asamblat în industria națională a țării partenere, iar această cerere poate fi prezentată firmei americane drept condiție pentru achiziționarea de avioane americane. Sumele implicate în asemenea tranzacții în contrapartidă pot fi de sute de milioane dolari sau chiar de miliarde de dolari.

Aceste cinci tipuri de bază de tranzacții în contrapartidă pot fi lărgite pe mai multe variante, care s-au dezvoltat în ultimii ani în practica relațiilor comerciale internaționale. În general, operațiunile în contrapartidă iau forme diferite, determinate de următoarele elemente:

- tipul contractului sau contractelor (numărul lor și gradul de constrângere pe care el îl impune);
- natura, originea și volumul produselor furnizate de către țara (sau întreprinderea) care pretinde ca plata pentru import să fie făcută în contrapartidă de mărfuri;
- existența unei relații între produsul exportat și cel obținut în contrapartidă;
- numărul părților participante la o operațiune, în afara cumpărătorului și furnizorului;
- proporția contrapartidei de mărfuri în valoarea exportului;
- utilizarea directă sau neutilizarea de către exportator a produsului în contrapartidă primit ca plată a exportului;
- perioada de timp necesară pentru a realiza în întregime tranzacția în contrapartidă;
- procedurile financiare de stingere a obligațiilor reciproce reieșite din tranzacții în contrapartidă.

Din punctul de vedere al tranzacțiilor în contrapartidă între țările socialiste și țările capitaliste dezvoltate, se poate face o distincție între două tipuri majore de operațiuni:

— tranzacții ocazionale sau unice pentru sume și volume de mărfuri uzuale în ramura în cauză și fără intervenția guvernelor; asemenea tranzacții pot fi denumite compensații comerciale sau cumpărări în contrapartidă;

— tranzacții pe o scară mai mare, care pot acoperi contractele de livrare la „cheie” de întregi obiective industriale, în care contractele se încheie pe perioade mai lungi, între 3 și 25 ani; asemenea operațiuni sînt cunoscute drept compensații industriale sau acorduri de cumpărare în contrapartidă de mărfuri obținute din punerea în funcțiune a obiectivului furnizat.

Aceste două mari tipuri de tranzacții în contrapartidă sînt clasificate de către secretarul OCDE în — compensații comerciale și compensații industriale, respectiv „commercial compensation” sau „counterpurchase” și operațiunile de cooperare economică și tehnico-științifică internațională („industrial compensation” și „buy-back agreements”).

dr. Aurel DUȘAN,
dr. Aurel GHIBUȚU

conjunctura pe plețele valutare și de capital

Situația monetar-financiară internațională

Accentuarea incertitudinilor monetar-financiare, internaționale, fluctuațiile neprevăzute ale cursurilor de schimb și evoluția nehotărâtă a ratei dobânzilor în ultimele luni au scos din nou în relief importanța cunoașterii evenimentelor de pe piețele valutare și de capital internaționale. De fapt, asistăm la o recunoaștere tot mai largă a efectelor de amploare pe care le au fenomenele de criză monetar-financiară asupra tuturor țărilor, inclusiv asupra țărilor dezvoltate și firmelor puternice.

a. Cursul dolarului. La o conferință internațională pe problemele electronicii și microelectronicii care a avut

loc la Tokyo în octombrie a.c. a fost amplu dezbătut cazul unei firme americane, care în 1979 deținea 90% din piața mondială a anumitor componente electronice, pentru ca în 1982 ponderea ei să scadă la mai puțin de 20%. Motivul principal — creșterea cu peste 30% a cursului mediu ponderat al dolarului în această perioadă — a scumpit corespunzător produsele americane, ceea ce le-a diminuat competitivitatea de preț față de concurența străină. În special, creșterea cursului dolarului față de yenul japonez cu 15% în perioada respectivă a constituit un avantaj hotărîtor pentru firmele japoneze, care au cîștigat o pondere substanțială pe piața mondială. S-a concluzionat că este necesară reducerea cursului dolarului, pentru a stimula exporturile americane.

Cum va evolua în perioada următoare cursul dolarului? Deși moneda americană a înregistrat un ușor declin începînd cu august 1983, nu se poate spune că ea s-a înscris încă pe o curbă ferm descendentă, așa cum s-a prognozat anterior. Menținerea la niveluri înalte a cursului dolarului s-a datorat, în principal, acțiunii a doi factori: nivelul încă înalt al dobânzilor în S.U.A. și amploarea tensiunilor politico-militare pe scena internațională (ceea ce a mărit cererea de dolari, avînd în vedere rolul dolarului ca „monedă de refugiu”).

În lunile următoare este probabil scăderea cursului dolarului, cu câteva remarci:

- atîta vreme cît nivelul dobânzilor din S.U.A. se va menține ridicat, comparativ cu cel din celelalte țări occidentale, scăderea cursului dolarului nu va fi de amploare (în medie ponderată, cel mult 4—6%);
- scăderea se va înregistra pe fondul unor fluctuații importante, fiind posibile reveniri ale cursului dolarului;
- încordarea politico-militară internațională favorizează moneda americană și ar putea să amîne declinul dolarului.

Avînd în vedere nivelul înalt la care se situează în prezent cursul dolarului (aproximativ, nivelul din 1970, înalțea primei devalorizări față de aur) scăderea acestuia nu înseamnă că moneda americană va deveni o „monedă slabă”.

b) Nivelul dobânzilor. Dezbaterile din această toamnă, care au avut loc în Congresul S.U.A. asupra politicii monetare americane, au dezvăluit că, de aproape un an, Sistemul Federal de Rezerve (Banca Centrală a S.U.A.) ia în considerare în elaborarea politicii sale, situația datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare (este cunoscut că pînă acum politica S.F.R. se stabilea în exclusivitate pe baza indicatorilor din economia americană). Acest lucru reflectă înțelegerea implicațiilor grave pe care le are, asupra sistemului bancar internațional și implicit asupra sistemului bancar american, înrăutățirea datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare.

Conform calculelor, fiecare procent de creștere a ratei dobânzilor în S.U.A. înseamnă pentru Mexic plăți suplimentare în contul datoriei externe de 800 milioane dolari, pentru Brazilia de 640 milioane dolari, pentru Argentina de 285 milioane dolari, iar pentru Venezuela de 270 milioane dolari. Încetarea plăților de către una din aceste țări, sub povara creșterii plăților pentru dobînzii, ar declanșa un lanț de dificultăți de plată în sistemul bancar american. Din acest motiv, a explicat Paul Volcker — președintele S.F.R. evoluția ratei dobânzilor trebuie ținută sub control.

Avînd în vedere acest considerent, este puțin probabil ca nivelul dobânzilor în S.U.A. să crească foarte mult în perioada următoare, cu toate că:

- cererea de credite se va amplifica, sub influența reluării activității economice și necesităților substanțiale de finanțare ale deficitului bugetului federal (aproape 200 miliarde dolari în anul fiscal 1982—1983, adică mai mult de jumătate din economiile populației americane);
- rata inflației în S.U.A. va crește, de la 3—4% în prezent, la 6—7% în 1984.

Așa cum se poate deduce din tabelul de mai jos, majoritatea prognozelor privind evoluția ratei dobânzilor în

S.U.A. în perioada următoare se situează în intervalul 9—13%.

	Rata dobânzilor la bonurile de tezaur			
	1983 trim. IV	1984 trim. I	trim. II	trim. III
PESIMISTE				
Lacy H. Hunt (CM & M. Asset Management).	12,5	12,6	13,1	13,5
Jack W. Lavery (Merrill Lynch Economics).	11,3	10,8	11,3	11,4
Mickey D. Levy (Fidelity Bank)	11,4	11,6	11,9	12,0
Robert H. Parks (Robert H. Parks & Associates)	12,0	13,0	13,0	13,3
Alien Sinal (Lehman Bros. Kuhn Loeb)	11,6	11,2	11,2	11,4
Gary M. Wenglowksi (Goldman Sachs).	11,5	12,0	12,5	13,0
Robert F. Wescott (Wharton Econometric Forecasting).	10,3	10,5	10,6	10,7
OPTIMISTE				
Larry Chimerine (Chase Econometrics).	11,8	11,3	10,7	10,6
Otto Eckstein (Data Resources).	11,9	11,9	11,7	11,5
David Date (Kemper Financial Services).	11,8	11,2	11,3	11,7
Paul J. Markowski (Buckingham Research Group).	11,7	11,4	11,0	11,1
Vincent G. Massaro (The Conference Board)	11,7	11,5	11,0	11,2
John D. Paulus (Morgan Stanley).	11,5	11,0	10,8	11,3
Donald Ratajczak (Georgia State University).	11,9	11,6	11,4	11,6

Termeni explicativi :

RATA DOBINZII. Raportul procentual dintre masa dobânzii și capitalul împrumutat pe o anumită piață internațională de capital*, la o anumită dată. Pe piețele internaționale de capitaluri există o multitudine de rate ale dobânzilor în funcție de caracterul operațiunii la o anumită operațiune concretă de împrumut. Atunci când se face referire nu la rata dobânzii la o anumită operațiune ci în general la ratele dobânzii percepute la toate operațiunile de împrumut de același tip, se utilizează noțiunea de nivel al dobânzilor. Rata și nivelul dobânzilor sînt indicatori importanți în relațiile valutare-financiare internaționale, reflectînd condițiile în care pot fi obținute împrumuturile (creditele*) externe.

DOBINDĂ. Din punct de vedere economic-financiar, parte din plusprodus plătită sub formă bănească de către debitor creditorului, pentru suma de bani împrumutată. Mărimea D. arată condițiile în care pot fi obținute credite* și împrumuturi pe piețele de capital*. În capitalism, mărimea D. se formează spontan, ca rezultat al luptei de concurență, în funcție de cererea și oferta pentru capitalul de împrumut. În socialism, mărimea D. se stabilește de stat, avîndu-se în vedere justa folosire și rambursare la termen a sumelor împrumutate. În practica financiară internațională există o mare varietate de D., în funcție de operațiunea de credit implicată, de tipul creditorului sau debitorului. În relațiile economice internaționale interesează, în primul rînd, rata* și nivelul D. la împrumuturile care

se acordă între participanții la circuitul mondial de valori ; D. practicate de instituțiile financiare internaționale (FMI, BIRD, AID, SFI, BICE, Băncile regionale de dezvoltare)* ; D. instituțiilor financiare naționale care au rolul de a stimula dezvoltarea comerțului exterior (de exemplu, băncile de import-export*) sau de a acorda asistență financiară pentru dezvoltare ; D. la împrumuturile interguvernamentale ; D. la creditele private de export ; D. la depozite pe piața eurovalutelor* și la eurocredite* (LIBOR). D. bancară, d. pe care o practică băncile în operațiunile lor. Există două mari categorii de D. bancare : D. la depozitele bancare, respectiv D. pe care le plătesc băncile la depunerile diferiților posesori de fonduri și D. la împrumuturile acordate de bănci, adică D. percepute de bănci atunci când acordă împrumuturi.

SCONT. Sumă de bani — corespunzătoare dobânzii — pe care o oprește banca pentru achitarea anticipată a unei cambii*. Stabilite ca procent din valoarea cambiei. S. poartă denumirea de taxa scontului*. 2) Operațiune bancară specifică economiei de piață care constă în girarea* către o bancă comercială (girator) a unei cambii de către beneficiarul ei (girant), înainte de ajungerea ei la scadență* ; se mai numește scontare. Banca plătește beneficiarului valoarea cambiei, mai puțin acontul, respectiv o dobîndă socotită pînă la data scadenței. La scadență, în baza drepturilor cambiale, banca încasează de la debitor (tras) suma înscrisă pe cambie. În acest fel, prin S. creanța este transformată înainte de scadență în capital bănesc. La rîndul lor, băncile comerciale pot să resconteze cambiiile la banca centrală, în același mod. Deși are aceeași esență, rescontul* se referă la relațiile dintre băncile comerciale și banca centrală, pe cînd S. la cele între băncile comerciale și întreprinderi, comercianți particulari etc. De asemenea, taxa S. aplicată de banca centrală se numește, de fapt, taxa rescontului (sau taxa oficială de scont), deosebindu-se și ca mărime de taxa S. percepută de băncile comerciale din țara respectivă. Mișcarea taxei rescontului determină tendința generală a dobânzilor ; taxele de S. percepute de băncile comerciale urmează îndeaproape nivelul și mișcarea taxei oficiale a scontului. S. ca operațiune bancară a cunoscut o perioadă de apogeu în prima jumătate a secolului nostru. În ultimele decenii, ca urmare a lichidității mai bune a întreprinderilor comerciale și productive, precum și a dezvoltării tehnicilor bancare moderne, S. și-a diminuat importanța. 3) Scăzămînt, bonificație, reducere. În acest sens, S. este o noțiune cu înțeles larg (de exemplu, se folosește și pentru reduceri de prețuri) ; este însă preferabil ca în sensul larg de scăzămînt să se folosească noțiunea de discount* sau bonificație*.

BON DE TEZAUUR, titlu de credit* pe termen scurt folosit în statele capitaliste pentru atragerea unor fonduri private. În esență, este un bilet la ordin*, emis de către stat. Aceste titluri au fost create pentru prima dată în 1877, în Anglia, devenind apoi o metodă uzuală a împrumutului public (Vezi datorie publică). Folosirea bonului de tezaur duce la creșterea rolului statului capitalist în domeniul financiar.

Mugur ISĂRESCU

* termenii explicați la această rubrică.

Piețele obligațiunilor

Voluntul obligațiunilor internaționale, care a crescut în ritm susținut în anul 1981, a continuat să crească rapid în 1982. Aceasta este concluzia unui studiu al Fondului Monetar Internațional asupra piețelor financiare internaționale. Emisiunile de obligațiuni străine, care atinseseră 21,3 miliarde de dolari în 1981, s-au ridicat la 15,1 miliarde de dolari în 1982. La rîndul lor, emisiunile de euroobligațiuni au progresat încă și mai rapid, crescînd de la 26,5 miliarde de dolari în 1981 la 46,4 miliarde de dolari în 1982.

Piețele euroobligațiunilor și ale obligațiunilor străine au fost dominate în cursul anului trecut de țările industriale.

zate. Cei mai importanți emițatori de asemenea titluri au fost țările dezvoltate (17 miliarde de dolari) și organizațiile internaționale (7,4 miliarde de dolari), aceste două categorii de creditori lansând peste 97 la sută din totalul emisiunilor de obligațiuni străine. Ponderea emisiunilor de obligațiuni străine emise de țările în curs de dezvoltare s-a redus prin urmare la 3 la sută în 1982 față de 6 la sută în 1981, volumul absolut al acestora scăzând la 725 milioane de dolari față de 1,2 miliarde de dolari în anul precedent.

O tendință similară s-a manifestat și pe piața euroemisiunilor. În 1982, împrumuturile în euroobligațiuni emise de către țările industrializate au reprezentat 87 la sută din totalul emisiunilor, față de 82 la sută în 1981. În cifre absolute totuși, emisiunile de euroobligațiuni ale țărilor în curs de dezvoltare au crescut de la 2,2 miliarde de dolari în 1981 la 3 miliarde de dolari în 1982. În primul trimestru al acestui an emisiunile de euroobligațiuni ale țărilor în curs de dezvoltare s-au diminuat, tendință înregistrată, de altfel, începând cu semestrul al doilea al anului trecut.

Ca și în cazul creditelor bancare internaționale, evoluția emisiunilor titlurilor de valoare internaționale a urmat tendințele înregistrate pe piețele financiare naționale. După aproape un deceniu de activitate relativ redusă pe piețele titlurilor cu dobândă fixă, în 1982 au apărut semne de învioreare ale acestei categorii de finanțare pe termen lung. Fenomenul este pus în legătură cu reducerea ratelor dobânzilor în cel de al doilea semestru al anului trecut. Recentă creștere a emisiunilor de obligațiuni s-a datorat într-o bună măsură interesului manifestat de guvern și de organisme din sectorul public pentru acest gen de mobilizare de fonduri, așa cum rezultă din tabelul de mai jos :

PIEȚE FINANCIARE NAȚIONALE :
EMISIUNI DE OBLIGAȚIUNI

Țara/anul	Total emisiuni	Lansate de: *)			
		Sect. public	Intrep. din sect. privat	Inst. financiare	
	monedă națională	%	%	%	
S.U.A.	1975-77	136,5	72,2	17,3	5,6
	1980	195,1	79,0	17,0	3,8
	1981	183,1	84,4	13,1	-0,4
	1982	291,9	89,3	7,7	0,8
Canada	1975-77	8,1	71,8	21,3	5,9
	1980	16,0	89,3	7,2	2,1
	1981	11,8	83,0	10,5	6,2
	1982	10,6	91,6	9,3	-3,2
Japonia	1975-77	13,6	76,2	6,3	17,4
	1980	19,3	88,5	2,9	8,8
	1981	20,8	85,0	5,1	9,8
	1982	19,5	81,3	3,3	15,4
M. Britanie	1975-77	7,4	100,0	-	0,4
	1980	11,1	100,1	0,4	-0,6
	1981	7,6	96,2	1,1	-1,2
	1982	6,5	88,2	-1,2	4,3
Franța	1975-77	39,1	26,8	20,8	51,7
	1980	92,0	33,7	12,1	53,2
	1981	32,5	27,8	7,8	64,2
	1982	118,9	31,7	18,3	49,0
R.F.G.	1975-77	51,0	33,4	-	62,6
	1980	52,8	9,4	-	79,1
	1981	73,0	-3,6	-	36,5
	1982	83,7	34,1	-	53,5
Elveția	1975-77	7,1	30,9	27,1	13,6
	1980	10,1	5,1	8,4	41,5
	1981	12,3	6,9	8,1	30,7
	1982	15,8	4,5	9,3	27,3

*) Totalul până la 100% este acoperit de emisiuni internaționale.

Sursa datelor : Raportul anual BRI 1983.

Emisiunile de obligațiuni au sporit în anul precedent pe piețele financiare ale Statelor Unite, Franței, Republicii Federale Germania și Elveției, în timp ce s-au diminuat lent în Canada și Marea Britanie. În Japonia, emisiunile brute au progresat anul trecut, dar cele nete au regresat ușor.

Explicația reluării activității pe piețele financiare pare să se regăsească în rezultatele slabe ale întreprinderilor, în preferința manifestată de acest sector pentru creditele bancare în finanțarea necesităților sale externe și în preocuparea de a limita finanțarea deficitelor sectorului public, prin emisiune monetară. Specialiștii apreciază că existența în cursul deceniului trecut a unor ritmuri inflaționiste și rate ale dobânzii foarte ridicate a condus la apariția unui „cerc vicios”. Datorită incertitudinii legate de procurarea de fonduri pe termen lung, întreprinderile din unele țări au făcut apel masiv la creditele bancare pe termen scurt, încurajând astfel o expansiune monetară mai puternică. În plus, cererea ridicată și relativ inelastică de fonduri din partea sectorului public a contribuit la creșterea ratelor dobânzilor și la diminuarea emisiunilor de obligațiuni ale societăților incapabile să facă față unor costuri ridicate. Această evoluție a fost, totuși, diminuată în unele cazuri, datorită împrumuturilor sectorului public în străinătate, ceea ce a relaxat oarecum, cererea internă de fonduri.

În cursul celui de-al doilea semestru al anului 1982, ca urmare, pe de o parte a reducerii inflației, iar pe de altă parte, a scăderii ratelor dobânzilor, piața financiară a devenit mai favorabilă emisiunilor de titluri de valoare. Randamentele reale (diferențele dintre dobânzile purtate de titluri și ratele inflației) negative (datorită inflației ridicate) care au caracterizat anii 1980 și 1981 s-au resorțit progresiv în 1982 pentru a face loc unei curbe pozitive. Mai mult de atât, într-o perioadă adânc marcată de recesiune, ratele dobânzilor la împrumuturile pe termen lung au continuat să rămână foarte ridicate, ceea ce a făcut ca la începutul anului 1983 randamentele obligațiunilor să depășească cu 3 puncte nivelul lor mediu din cursul anilor șaptezeci.

Așa cum s-a constatat în situații precedente, ratele dobânzilor la împrumuturile pe termen lung reacționează cu întârziere la scăderea dobânzilor la creditele pe termen scurt. Și în cursul anului trecut, deși ratele dobânzilor s-au redus puternic pe majoritatea piețelor Americii de Nord și Europei Occidentale, pentru creditele pe termen scurt și mediu, ele au înregistrat, mai departe, niveluri ridicate, în cazul împrumuturilor pe termen lung. Cauza situației existente a fost, în principal, teama manifestată pentru o nouă recrudescență a inflației și preocupările suscitată de perspectiva unor necesități de împrumut ridicate din partea sectorului public, date fiind dezechilibrele bugetare accentuate. Mai mult, diferențele importante dintre dobânzile de pe piețele monetare și randamentele obligațiunilor, deosebit de evidente în Statele Unite ale Americii, ar putea fi interpretate drept o expresie a îndoielilor pieței cu privire la posibilitatea de a se menține pe termen mediu rate scăzute ale inflației, mai ales în condiții de recesiune.

Tabelul de mai sus scoate, de asemenea, în evidență, măsura în care sectorul public a dominat în ultimii ani piețele titlurilor cu dobândă fixă, cu precădere în Statele Unite, Canada, Japonia și Marea Britanie. Această situație nu s-a ameliorat deloc în anul 1982, cu excepția Marii Britanii, unde scăderea emisiunilor sectorului public a fost compensată de creșterea celor ale instituțiilor financiare și ale emitenților externi, emisiunile nete ale întreprinderilor private din afara sectorului bancar fiind negative. Dealtfel, în toate statele analizate, cu excepția Franței și Elveției, emisiunile întreprinderilor din afara sistemului bancar au cunoscut un regres în cursul anului precedent. Această evoluție s-a datorat în bună măsură, faptului că bilanțurile unui mare număr de împrumutatori potențiali au datorită recesiunii o structură și rezultate atât de fragile, încât ei nu pot face apel în perioada imediat următoare la

inanțările pe termen lung. De aceea, preocuparea pieței pentru situația financiară a unor întreprinderi s-a reflectat în bună măsură în importanțele prime de risc încorporate în ratele dobânzilor solicitate anumitor debitori. Pe de altă

parte, numeroase întreprinderi de talie mai redusă nu au deloc acces la piața obligațiunilor.

În primul semestru al anului 1983 ratele dobânzilor au urmat tendințele înregistrate în cursul anului precedent

Categoria de credite	Dec. 1981	Iunie 1982	Rata dobânzii Dec. 1982	Mai 1983	Iunie 1983
Credite în eurodevize :					
Pe termen scurt (trei luni) :					
\$	13,88	15,75	9,25	9,50	9,75
£	15,75	13,00	10,50	10,25	9,75
Fr. E.	9,25	5,13	3,25	4,75	4,75
D.M.	10,50	9,13	5,88	5,25	5,25
Pe termen mediu (cinci ani) :					
\$	15,63	15,88	12,00	11,38	11,63
Fr. E.	7,63	7,13	6,00	5,75	5,75
D.M.	10,13	9,63	7,88	8,50	8,13
Euroobligațiuni în dolari					
Statele Unite					
Bonuri de tezaur (trei luni)	11,02	12,73	7,88	8,62	8,73
Obligațiuni (titluri federale)	13,71	14,02	10,44	10,68	10,86
R.F.G.					
Obligațiuni	9,68	9,37	7,75	8,07	8,07
Elveția					
Rata scontului	6,00	5,50	4,50	4,00	4,00
Obligațiuni ale Confederației	5,39	5,22	4,23	4,51	4,57

Sursa: Credit Suisse, Buletin, Iulie 1983.

Din cele de mai sus, rezultă că, în prima parte a anului acesta au continuat să se mențină diferențele substanțiale dintre dobânzile la creditele pe termen scurt și cele la creditele pe termen lung, atât pe piețele financiare internaționale cât și pe cele naționale, cu excepția Elveției.

În Statele Unite ale Americii piața a fost marcată din nou, de tensiunea cursului ascendent al dobânzilor, mai pronunțat la împrumuturile pe termen scurt, dar la fel de semnificativ la cele pe termen lung. Randamentele obligațiunilor au continuat, de asemenea, să sporească în Republica Federală Germania și Elveția, deși nivelul dobânzii pe aceste piețe este inferior celui de pe piața americană.

Dobânzile creditelor în eurodevize și ale euroobligațiunilor s-au situat pe trepte cu puțin inferioare celor de la finele anului 1982, dar au fost sensibile mai scăzute decât cele înregistrate la mijlocul anului trecut.

Previziunile Fondului Monetar Internațional cu privire la perspectivele pe termen scurt ale pieței euroemisiunilor anticipează o reducere a emisiunilor față de anul 1982, motivat de o nouă scădere pronunțată a ratelor nominale ale dobânzii. Cu toate acestea, volumul total al titlurilor de valoare internaționale se așteaptă a se situa în cursul acestui an deasupra mediilor înregistrate la finele deceniului trecut.

Țările dezvoltate vor continua să domine piețele de capital pe termen lung. O reluare a emisiunilor de obligațiuni internaționale ale țărilor în curs de dezvoltare este puțin probabilă înainte de scurgerea unui anumit timp, date fiind dificultățile financiare cu care se confruntă acest grup de țări în ultima perioadă. Cu toate acestea, ele au continuat să ramburseze creditele angajate și să plătească dobânzile aferente, obligațiunile nefiind incluse, în cea mai mare parte a cazurilor, în acordurile de reeșalonare a datorțiilor externe.

În ceea ce privește piețele naționale ale țărilor dezvoltate, este foarte dificil de apreciat evoluția posibilă a emisiunilor de obligațiuni, dată fiind instabilitatea dobânzilor și variabilitatea acestora, în special pe piața americană. Tendința lor ascendentă va continua să atragă capitalurile aflate în căutarea unor venituri ridicate, încurajând plasamentele pe termen scurt. Emisiunile de obligațiuni vor depinde însă, în continuare de capacitatea guvernelor acestor țări de a controla ritmurile inflației, precum și de politica pe care acestea o vor duce față de finanțarea deficitelor bugetare, a căror dimensiuni este foarte probabil

să se mențină ridicate, date fiind condițiile de recesiune care confruntă în continuare economia acestor țări și care au implicații directe în realizarea veniturilor bugetare.

ODOBESCU EMANUEL
Banca pentru Agricultură
și Industria Alimentară

Conjunctura economică internațională

Procesul redresării economice inegale în țările capitaliste dezvoltate

Conform opiniei revistei de specialitate „Credit Suisse” (septembrie 1983), procesul redresării economice în principalele țări capitaliste dezvoltate continuă.

Vom prezenta succint situația conjuncturală din principalele țări capitaliste așa cum este evaluată în revista amintită :

În S.U.A. activitatea economică a fost destul de susținută de la 10,7% la 9,5 la sută (din populația activă), iar majorându-se cu 7,1 la sută, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. În același timp, gradul de utilizare a capacităților de producție a ajuns la 75,8 la sută, cifră care reprezintă cel mai ridicat nivel atins de la sfârșitul anului 1981. În ceea ce privește șomajul, acesta s-a diminuat de la 10,7 la 9,5 la sută (din populația activă), iar indicele global al principalilor indicatori conjuncturali a marcat o creștere de 0,3 la sută în luna iunie a.c., fapt ce indică, de asemenea, continuarea redresării activității economice în această țară.

Stimulată de revirimentul care domnește în activitatea economică americană, economia canadiană se află și ea pe calea redresării economice. Astfel, produsul național brut real s-a majorat (pe baze anuale) în trimestrul II al acestui an, ca și în primul trimestru, cu 7 la sută. Contribuția principală la realizarea acestei creșteri au avut-o exporturile, care s-au majorat în termeni reali cu aproximativ 10 la sută. Având în vedere că numărul comenzilor pe piața canadiană continuă să crească, specialiștii apreciază că redresarea va continua. Procesul de creștere a prețurilor

Evoluția principalelor indicatori conjuncturali

		S.U.A.	R.F.G.	Anglia	Franța	Italia	Japonia
Produsul național brut real, modificări, în % 1983/1982	+ 3,0	+ 1,2	+ 3,5	- 0,5	0,0	+ 3,3	
Producția industrială, iunie 1983	123,9	114,0	105,4	112,7	114,9	142,8	
Modificări, în % iunie 1983/82	+ 5,2	+ 1,9	+ 1,8	- 0,8	- 5,9	+ 2,1	
Prețuri de consum, iulie 1983	185,6	140,7	249,6	229,5	350,9	149,8	
Modificări în %, iulie 1983/82	+ 2,4	+ 2,5	+ 4,2	+ 9,4	+ 15,4		
În procente din populația activă	106,00	2202	2963	2030	2700	1440	
Someri (mli persoane), iulie 1983							
iulie 1983	9,5	8,9	12,4	9,5	11,9	2,5	
iulie 1982	9,8	7,2	11,8	9,6	10,4	2,4	
Soldul comerțului exterior (milioane dolari)							
mai 1983	-8670	+1471	-1517	-1300	- 280	+1793	
mai 1982	-2770	+ 2152	- 680	- 876	-1492	- 452	

Sursa: „Crédit Suisse“, Septembrie 1983.

lor de consum și a salariilor, început în trim. I a.c. a continuat să se încetinească, ritmul mediu anual de creștere stabilindu-se la 6 la sută. Canada se încadrează din acest punct de vedere în plutonul de mijloc al țărilor membre ale O.C.D.E.

În Japonia exporturile constituie, din nou, „forța motrice“ a creșterii economice, acestea majorându-se cu peste 6 la sută în trim. II a.c. și depășind cu peste 5 la sută în luna iulie a.c., nivelul atins în aceeași lună a anului precedent. În același timp, datorită faptului că volumul importurilor s-a diminuat, excedentul balanței comerciale a atins în luna iulie a.c. un nou nivel record (3,8 mrd. dolari pe baze f.o.b.). Se constată, de asemenea, că producția industrială s-a majorat și ea, fiind superioară cu aproximativ 2 la sută cifrei corespunzătoare aceleiași perioade a anului trecut. Faptul că în industria automobilelor se înregistrează mai mult comenzi indigene și că numărul permiselor de construire se află în continuă creștere, denotă că și pe plan intern, cererea începe să se redrezeze. Luându-se în considerație creșterea prețurilor pe piața japoneză (2 la sută pe an) se poate aprecia că acest indicator se situează, în prezent, la una din cele mai scăzute cote înregistrate pe plan mondial.

În R.F. Germania procesul redresării economice urmează un curs relativ neobișnuit, stimularea sa neprovenind din creșterea exporturilor, ci datorându-se, aproape în exclusivitate evoluției cererii interne. În acest sens se constată că activitatea de construcție de locuințe se află în plin avânt, iar comenzile provenind din interior se amplifică, fie că se referă la bunuri de consum, fie la bunuri pentru investiții. Producția industrială a depășit cu 2 la sută în luna iunie a.c. cifra corespunzătoare aceleiași perioade a anului trecut, în timp ce volumul exporturilor a stagnat de la începutul acestui an. Vânzările peste graniță au scăzut valoric în perioada ianuarie-iulie a.c. cu 2 la sută, în raport cu aceeași perioadă a anului trecut. Datorită evoluției de mai sus, excedentul balanței comerciale s-a redus ușor (24 mrd. DM), balanța de venituri prezentând un sold activ de 3,1 mrd. DM (ameliorare netă). Ținându-se cont de o recentă majorare a comenzilor provenind din exterior, de actualul curs al mărcii vest-germane și de creșterea redusă a costurilor pe plan intern, evoluția exporturilor prezintă totuși, per total, perspective favorabile.

Conform sondajelor de opinie efectuate în rândul conducerei celor mai importante firme, perspectivele pentru restul anului sînt apreciate ca favorabile, iar factorii redresării economice vor fi predominanți. În pofida unei ușoare accelerări a dinamicii prețurilor (datorată unei majorări a taxei asupra valorii adăugate), rata inflației se situează în jurul valorii de 3 la sută pentru indicii prețurilor de consum și în jurul valorii de 1 la sută pentru prețurile cu ridicata.

În Marea Britanie procesul redresării, început cu un an în urmă, a continuat într-o manieră destul de ezitantă. Astfel, producția industrială și cifrele de afaceri ale co-

merțului cu amănuntul (corectate cu rata inflației) au scăzut ușor la începutul trimestrului III, ele rămînînd, totuși, superioare valorilor corespunzătoare ale anului trecut. În ceea ce privește situația exporturilor, se constată că cele cu destinația America de Nord s-au majorat, în timp ce vânzările avînd alte destinații au înregistrat o stagnare. Cu toate acestea, datorită unei noi majorări a comenzilor, pentru restul anului se așteaptă o creștere a producției.

În Franța, procesul înviorării economice se face așteptat în continuare, producția industrială și cifrele de afaceri ale comerțului cu amănuntul înregistrînd un recul în ultimele luni. Situația exporturilor arată, de asemenea, că în ciuda actualului curs al monedei naționale, volumul lor n-a fost dect foarte puțin influențat. În industrie și comerț se anunță o scădere a comenzilor, iar conjunctura internă fiind slabă, dezechilibrul înregistrat de schimburile externe se atenuează foarte lent. Astfel, pentru primele șapte luni ale lui 1983, deficitul balanței comerciale a fost evaluat la 40 mrd. FF, comparativ cu 52 mrd. FF, în perioada corespunzătoare a anului 1982. În ceea ce privește creșterea prețurilor, aceasta n-a putut fi temperată, rata inflației fiind evaluată la 9,4 la sută în luna iulie a.c.

În Italia, eforturile de ameliorare a situației economice și în special de însănătoșire a finanțelor continuă, obiectivul principal fiind ca în anul 1984 deficitul bugetar să nu fie superior celui înregistrat în acest an. Specialiștii occidentali apreciază însă că, ținînd cont de conjunctura slabă a pieței, de faptul că producția industrială este inferioară cu aproape 7 la sută, nivelulul înregistrat în aceeași perioadă a anului trecut și de numărul în scădere al comenzilor, obiectivul vizat pare destul de greu de realizat. Singurul element care conferă premise favorabile în evaluarea situației existente este reculul înregistrat de creșterea prețurilor, aceasta fiind în luna august a.c. de 13,7 la sută (calculat pe baze anuale) și reprezentînd cel mai scăzut nivel înregistrat de peste patru ani.

Iolanda VASILESCU
I.E.M.

Piața mărfurilor de bursă

Noi exportatori de soia

America de Sud a apărut pe piața mondială ca un important producător/exportator de soia boabe și subproduse de soia de-abia după 1973, cînd firme japoneze au efectuat investiții masive în industria braziliană a soiei. Autoritățile braziliene au contribuit la accelerarea introducerii pe scară largă a noii recolte prin acordarea cultivatorilor de soia boabe de împrumuturi cu dobîndă redusă. S-a ajuns astfel

ca suprafața însămînțată cu soia boabe în Brazilia să crească de la 2,84 mil. ha în 1972 la circa 8,46 mil. ha în 1983 pentru 1984 estimându-se o suprafață de cca 9 mil. ha. Corespunzător, producția a crescut de la 3,66 mil. tone în 1972 la 14,75 mil. tone în 1983, pentru 1984 estimându-se o producție de cca 16 mil. tone. În acest fel Brazilia este principalul producător sud-american de oleaginoase obținând o producție de 3,5—4 ori mai mare decât cea a Argentinei și de cca 20 ori mai mare decât producția de soia a Paraguayului.

Acțiunile Argentinei vizând creșterea producției de oleaginoase sînt încă și mai recente decât ale Braziliei. Înainte de 1977 floarea-soarelui și inul dominau producția de oleaginoase a Argentinei întrucît producătorii foloseau cultura soiei numai pentru rotație, prețurile porumbului fiind mai atractive decât cele ale soiei boabe. După 1977 însă, după ce prețurile soiei boabe au început să crească, cultura aceasta se practică ca o a doua cultură după grâu, devenind cea mai importantă plantă oleaginoasă.

Pentru prima parte a anului 1984 se prevede ca rezultatele activității producătorilor de soia boabe/subprodeuse de soia din America de Sud să joace un rol deosebit de important în stabilirea prețurilor mondiale la oleaginoase. Într-adevăr, datorită scăderii drastice în 1983 a recoltei de soia boabe a S.U.A., principalul producător mondial (datorită secetei și reducerilor de suprafețe însămînțate, recolta de soia a S.U.A. a scăzut de la circa 60,2 mil. tone în 1982 la circa 41,8 mil. tone în 1983) mărimea recoltelor de soia boabe din America de Sud va reprezenta un factor hotărîtor în stabilirea nivelului prețurilor la soia boabe/subprodeuse de soia. Rolul pe care-l joacă în ultimii ani pe piața mondială recoltele de soia boabe din Brazilia și Argentina reiese și din faptul că raportul dintre producțiile de soia boabe ale acestor state și cea a S.U.A. a crescut de la 7/100 în 1970/71 la 50/100 în 1983/84.

Dacă în urma însămînțării în Brazilia și Argentina a unor suprafețe record vor fi obținute recolte de soia boabe cu mult superioare celor 18,07 mil. tone obținute în 1983 și cele 2 țări se vor dovedi prezente agresive pe piața mondială a soiei boabe/subprodeuse de soia, ar fi de așteptat ca începînd cu lunile martie/aprilie asupra prețurilor să se exercite o puternică presiune. Merită amintit în acest sens că încă de pe acum se prognozează că scăderea exporturilor S.U.A. de soia boabe/subprodeuse de soia va fi parțial compensată de creșterea exporturilor Braziliei și Argentinei.

Exporturi	Estimare 1983	Prognoză 1984	mil. t.m. Variație anuală
Soia boabe			
— S.U.A.	24,634	19,595	— 5,039
— Argentina	1,100	2,500	+ 1,400
— Brazilia	1,500	1,200	— 0,300
Total 3 țări	27,234	23,295	— 3,939
Șrot soia			
— S.U.A.	6,386	5,171	— 1,225
— Brazilia	7,800	8,200	+ 0,400
— Argentina	1,275	1,625	+ 0,350
Total 3 țări	15,471	14,996	— 0,475
Ulei de soia			
— S.U.A.	9,862	0,638	— 0,204
— Brazilia	0,900	1,000	+ 0,100
— Argentina	0,250	0,315	+ 0,065
Total 3 țări	2,012	1,973	— 0,039

Cea mai mare parte a scăderii volumului exporturilor S.U.A. poate fi atribuită restrîngerii disponibilităților din această țară ca și restrîngerii cererii ca urmare a creșterilor de preț. De aceea împlinirea prognozelor pentru recolte de soia boabe record în Brazilia și Argentina va contribui la refacerea, după lunile aprilie/mai, a disponibilităților de marfă de pe piață, cu efectele corespunzătoare asupra prețurilor și respectiv cererii.

Locul pe care Brazilia și Argentina îl ocupă în ultimii ani pe piața mondială a soiei și subproduselor se dotorează așa cum am arătat atît măsurilor vizînd producția cît și celor reglementînd activitatea lor de export. În acest fel de exemplu dacă între 1979 și 1983 producția de șrot de soia a Braziliei a crescut de la 7,04 mil. tone la 9,74 mil. tone, deci de 1,38 ori exporturile de șrot de soia brazilian au crescut de la 5,038 mil. tone la 7,80 mil. tone deci de 1,55 ori.

Devansarea ritmului de creștere a producției argentiniene de șrot de soia de exporturile sale este și mai evidentă. Astfel, dacă în 1983 față de 1979, producția de șrot de soia a Argentinei a crescut de 3,2 ori (de la 499 mii tone la 1,6 mil. tone), în același interval exporturile au crescut de 5,1 ori (de la 250 mii tone la 1,275 mil. tone).

Trebuie subliniat totuși că în ultimii ani o creștere mai pronunțată a exporturilor comparativ cu producțiile acestor țări s-a produs mai ales datorită încercărilor acestor țări de a depăși, (și cu ajutorul unor încasări valutare suplimentare obținute din exporturi mai mari) dificultățile economice cu care au fost confruntate. În acest fel, datorită implicării, mai accentuate decât permitea producția acestor țări, în activitatea de export a subproduselor de soia, și o reducere a ponderii pe care consumul intern (atît de șrot de soia cît și de ulei de soia) o deține în totalul consumului.

Pentru a înlătura posibilitatea exportului cantităților de marfă rămasă din vechea recoltă (chiar la prețurile foarte ridicate din perioada respectivă), autoritățile braziliene au suspendat (ceea ce echivalează cu interzicerea) exporturile de subprodeuse din recolta obținută în 1983, autorizînd numai înregistrarea exporturilor de marfă din producția anuală viitor.

Posibilitatea de înregistrare a unui consum intern de subprodeuse de soia ridicat este sugerată de respingerea de către autoritățile braziliene în toamna acestui an a unor măsuri de restrîngere a creșterii veniturilor personale, măsuri cerute de F.M.I. drept condiție pentru acordarea unei tranșe de credit. Rezultatele economice bune ce se estimează că vor fi obținute de economia braziliană pînă la sfîrșitul acestui an (sugerate și de prognozarea unui excedent al balanței comerciale de peste 6 mld. \$) indică posibilitatea ameliorării nivelului de trai al maselor comparativ cu ultimii 2—3 ani avînd drept urmare, printre altele, și creșterea consumului alimentar.

Ec. Petre DUMITRU

Mecanisme de stimulare a exporturilor

Spania

Cu o suprafață de numai 0,38% din cea a lumii, Spania deține în prezent în exporturile mondiale o pondere de peste 1%. Expansiunea exportului spaniol a fost mai rapidă decât cea a exporturilor mondiale. Între 1970 și 1980, de exemplu, creșterea în volum a înregistrat un ritm mediu anual de 12,8% pentru Spania și de numai 8,1% pentru totalul mondial¹⁾ Dezvoltarea exportului, care constituie u-

nul din principalii factori de creștere economică a Spaniei, a reprezentat o preocupare continuă nu numai a exportatorilor individuali ci și a statului.

Măsurile pe care statul spaniol le întreprinde pentru stimularea exporturilor sînt de natură financiară, fiscală, vamală și de comercializare și promovare.

a) Cele mai puternice și eficiente măsuri sînt cele financiare: creditul de export și sistemul de asigurare a acestor credite.

— Creditul de export, înființat în 1929 și amplificat din 1971 cînd noi reglementări au fost stabilite (Legea nr. 13/1971), se acordă sub formă de credite vinzător, credite cumpărător, credite de prefinanțare a producției pentru export, credite pentru finanțarea capitalului circulant, credite pentru finanțarea investițiilor spaniole în străinătate. Volumul total al creditelor de export a crescut de la 60 miliarde pesete în 1970 (860 milioane dolari), la 1.100 miliarde pesete în 1982 (10 miliarde dolari), iar procentul din total export de la 36% la aproape 50%²⁾.

Repartizarea creditelor de export este aproximativ următoarea, putînd oscila ușor de la un an la altul: capital circulant 38%, bunuri de investiție 32%, nave și aeronave 16%, bunuri de consum 14%. Cea mai mare parte a creditelor de export (40%) este orientată spre țările Americii Latine. În vederea facilitării utilizării creditelor a fost creată la Lima în 1980 Banco Exterior de Los Andes y de Espana, cu un capital de 500 mli dolari, din care Banco de Espana deține 20%. Alte zone geografice pentru care sînt folosite creditele de export sînt Africa 37%, Asia 10%, Europa 10%.

— Asigurarea creditului de export. Aceasta reduce riscul operațiunilor acționînd într-o foarte largă categorie de riscuri: comerciale, politice, valutare etc;

b) Mecanismele fiscale constau în:
6— Degrevarea produselor exportate de toate impozitele indirecte;

— Constituirea așa-numitel „rezerve pentru export“ prin deducerea din profitul impozabil a unei cote ce se scutește de impozit și este destinată unui fond ce urmează a fi investit în activitatea de export;

c) Instrumentele vamale urmăresc diminuarea incidenței materiilor prime și a produselor intermediare asupra prețului de cost și implicit asupra eficienței exportului. Acestea sînt:

— „Traficul de perfecționare activă“, care constă în importul scutit de taxe vamale al unor materii prime și produse destinate producției pentru export;

— Admiterea temporară pe teritoriul spaniol, cu suspendarea taxelor vamale, pentru o perioadă determinată, a unor mărfuri care urmează a fi exportate după transformare sau modificare;

— Import temporar pentru reexport, cu scutire sau reducere de taxe vamale;

— Practica „draw-back“, respectiv restituirea totală sau parțială a taxelor vamale încasate la importul anumitor mărfuri cînd acestea sau altele echivalente sînt reexportate, transformate sau încorporate în alte produse;

d) Instrumentele de comercializare și promovare a exporturilor. Acestea sînt de 2 tipuri: de transmitere a informațiilor către exportatorii spanioli și de acordare de asistență acestora în prospectarea și pătrunderea pe piețele externe. Principalele instituții care activează în acest domeniu sînt camerele de comerț, oficiile comerciale în străinătate și Centrul de Documentare și Informare pentru Comerț Exterior (CEDIN) (înființat în 1975).

Structura Centrului este următoarea:

— Serviciul de informații vamale

— Serviciul de informații naționale, care se adresează importatorilor străini punîndu-le la dispoziție informații asupra posibilităților de export.

— Serviciul de informații asupra licitațiilor, concursurilor și protecțiilor financiare ale organismelor internaționale. Trimite exportatorilor spanioli pliante și cataloage cu condițiile și documentația respective.

— Serviciul de informații asupra cererilor externe. Informează asupra cererilor primite prin Oficiile comerciale ale Spaniei în străinătate. Elaborează liste cu importatorii străini și le difuzează.

— Servicii de informare pe țări. Dau consultații asupra posibilităților de export în țările respective și elaborează lucrări privind: oportunități comerciale concrete pe sectoare de export, conjunctura și perspectivele economice, date statistice, studii de piață, liste cu posibili cumpărători.

Fondurile destinate promovării exportului echivalează cu 0,2% din P.I.B., respectiv cca 350 milioane dolari, dar sînt considerate insuficiente și autoritățile preconizează majorarea lor³⁾.

Rodica GHEORGHÎA
I.E.M.

1) International Monetary Fund, Supplement on Trade Statistics 1982.

2) Acest procent este orientativ, întrucît creditul este acordat și întreprinderilor de turism precum și pentru investiții în străinătate.

3) Informacion comercial espanola nr. 1874/1983.

Redactor coordonator: dr. Ioan GEORGESCU

În atenția cititorilor!

Abonații la lucrarea „Breviar alfabetic: CONTRACTE ECONOMICE ȘI CONTRACTE COMERCIALE INTERNAȚIONALE“ urmează să o primească odată cu acest număr al Suplimentului.

Orice reclamații privind neprimirea lucrării menționate se vor adresa direct oficiului poștal care difuzează „Revista economică“.

În cazul în care oficiul poștal nu are în evidență abonamentul încheiat de dv., vă rugăm să vă adresați redacției.

conducere

Un caz particular de sistare a livrărilor

Potrivit art. 2 din Decretul nr. 465/1979, „în scopul lărgirii și folosirii intensive a bazei de materii prime, întreprinderile, centralele, toate unitățile socialiste, ministerele, celelalte organe centrale și locale sint obligate să asigure recuperarea integrală și valorificarea tuturor materiilor prime vechi, materialelor, a pieselor și subansamblelor reconșionabile și a celorlalte resurse materiale refolosibile“.

În continuare, actul normativ citat detaliază faptele și actele juridice prin care se îndeplinește obligația de mai sus, stabilind, totodată, unele măsuri menite să garanteze traducerea lor în viață.

O asemenea măsură, cu însemnate consecințe pe planul raporturilor dintre unitățile economice este prevăzută la art. 7 din decretul menționat în sensul că „livrarea materiilor prime, materialelor, pieselor și produselor noi se face numai pe măsura îndeplinirii de către beneficiar a obligației de recuperare a resurselor materiale refolosibile, rezultată din plan sau din normele și normativele de recuperare și reconșionare“.

Înțelesul textului legal reproduș apare și mai clar în lumina art. 50 lit. h din același decret potrivit cu care constituie contravenție „neluarea măsurilor de sistare a livrărilor de materii prime, materiale și produse în condițiile prevăzute de art. 7 alin. 3“.

Având în vedere prevederile art. 7 din Decretul nr. 465/1979 și în temeiul Decretului nr. 303/1971, ministerul aprovizionării tehnico-materiale și controlului gospodăririi fondurilor fixe a emis Ordinul nr. 43 din 15 aprilie 1983.

În conformitate cu art. 1 din acest ordin, „întreprinderile producătoare și bazele de aprovizionare tehnico-materială vor efectua livrări unităților beneficiare, la materialele prevăzute în anexa 1, care face parte integrantă din prezentul ordin, numai în proporția în care acestea și-au îndeplinit obligația de recuperare și predare a materialelor refolosibile conform prevederilor de plan.“

Eliberarea materialelor și produselor noi se va face numai în baza adeverinței eliberată de întreprinderile județene și a municipiului București, de recuperare și valorificare a materialelor refolosibile, prin care se vor preciza atât sarcinile de plan de predare trimestriale, cât și cantitățile efectiv predate“.

Pentru înțelegerea justă a dispozițiilor normative reproduse și pentru desprinderea corespunzătoare a consecințelor juridice pe care le produc, am socotit util să reamintim și următoarele prevederi ale Decretului nr. 106/1975, act normativ abrogat expres prin art. 58 din Decretul nr. 465/1979 în vigoare astăzi: „Nerespectarea sarcinilor în domeniul predării deșeurilor conform prevederilor de plan sau nerealizarea sarcinilor de valorificare a acestora atrage după sine blocarea corespunzătoare de către coordonatorul de balanță a cantităților de materii prime și materiale noi, prevăzute în balanțele materiale și repartiții pentru luna și, după caz, trimestrul următor; în același

mod va proceda și în cazul consumului de deșeuri în afara repartițiilor de către unitățile cu sarcini de predare“.

Deosebirea de substanță dintre cele două reglementări ni se pare că rezidă, în primul rind, în transferarea obligației de sistare, respectiv de blocare, de la coordonatorul de balanță a materiilor prime și materialelor noi asupra unităților care furnizează asemenea produse. În prezent obligația revine acestor unități indiferent de împrejurarea că produc materiile prime sau materialele respective, ori sint baze de aprovizionare tehnico-materială. Obligația este proprie unității care are raporturi nemijlocite de furnizare cu beneficiarii titulari ai sarcinilor de recuperare și predare a materialelor refolosibile. Ea se îndeplinește cu concursul întreprinderilor județene și a municipiului București, de recuperare și valorificare a materialelor refolosibile care au obligația de a elibera unităților beneficiare de materii prime și materiale noi, adeverințe din care să rezulte atât sarcinile de plan cât și cantitățile predate.

Rezultă deci că în prezent — spre deosebire de perioada cind au fost incidente dispozițiile Decretului nr. 106/1975 — coordonatorii de balanță nu au nici un fel de atribuții în legătură cu sistarea lucrării materiilor prime și materialelor noi. Aceasta se realizează exclusiv de către furnizor pe baza adeverinței eliberate de unitățile I.R.V.M.R. sau, mai exact, în lipsa adeverințelor prin care aceste unități confirmă îndeplinirea sarcinilor de recuperare și de predare.

Din acest punct de vedere, este neîndoielnic că furnizorii de materii prime și materiale noi au obligația, iar nu facultatea de a sista livrările pe măsura neîndeplinirii sarcinii de recuperare și predare a materialelor refolosibile. Că este așa, rezultă din caracterul imperativ al dispozițiilor cuprinse în art. 7 alin. 3 din Decretul nr. 465/1979, ca și din faptul că potrivit art. 30 lit. h din același decret este sancționată contravențional neluarea măsurii de sistare.

Cît privește problema unității căreia îi revine obligația de a dovedi că livrările de materii prime și materiale noi se pot face potrivit contractelor economice încheiate, socotim că nu există nici o îndoială asupra faptului că sarcina probei revine unității beneficiare. Ea are, potrivit art. 1 din Ordinul ministerului aprovizionării tehnico-materiale și controlului gospodăririi fondurilor fixe nr. 48/1983, sarcina de a obține, de la unitățile I.R.V.M.R., adeverința privind îndeplinirea sarcinilor de recuperare și de predare a materialelor refolosibile. La rindul lor, acestor unități le revine obligația de a elibera, la cerere, asemenea adeverințe.

Astfel cum s-a văzut, adeverințele trebuie să cuprindă elemente din care să rezulte atât sarcinile de predare, cât și modul lor de îndeplinire, pentru a se putea trage concluzii clare și ferme asupra îndeplinirii condiției prevăzute de art. 7 din Decretul nr. 465/1979 pentru livrarea materiilor prime, materialelor, pieselor și produselor noi.

Apresiasi îndeplinirii acestor obligații se face în raport cu sarcinile de plan, iar nu în raport cu obligațiile contractuale având ca obiect recuperarea și predarea ma-

terialelor refolosibile. Este o concluzie pe care o întemeiem atât pe prevederile art. 7 din decretul citat care se referă la obligația de „recuperare a resurselor materiale rezultată din plan sau din normele și normativele de recuperare și recondiționare”, cit și pe cuprinsul art. 1 din ordinul menționat care are în vedere „sarcinile de plan de predare”. Așadar, sub acest aspect, nu prezintă relevanță modul cum s-au stabilit raporturile contractuale privind predarea materialelor refolosibile. Nu există temelii pentru a se invoca împrejurarea că substanța acestor raporturi diferă de sarcina de plan, după cum nu interesează nici faptul că sarcinile de plan au rămas necontractate ori sînt abia în faza de contractare.

Cît privește sarcina de predare a materialelor refolosibile care prezintă relevanță pentru efectuarea sau sistarea livrărilor de produse noi, aceasta este sarcina trimestrială, adică sarcina trimestrului anterior aceluia în care urmează să aibă loc livrarea produselor noi.

S-ar putea susține că îndeplinirea sarcinilor de predare fiind posibilă, de regulă, în tot cursul anului de plan, ar prezenta interes și nerealizările din trimestrul sau trimestrele anterioare aceluia care precede perioada pentru care este planificată livrarea produselor noi. Avem în vedere situația livrării unor asemenea produse cu scadență în trimestrul IV în legătură cu care s-ar ridica problema neîndeplinirii sarcinilor de predare a materialelor refolosibile în trimestrele I și II.

Sustinerea nu ar fi întrutotul exactă, deoarece, față de modul cum este reglementată sistarea livrărilor, în ipoteza de mai sus, nerealizările din trimestrul I ar trebui să determine sistarea corespunzătoare a livrării produselor noi în trimestrul II, iar nerealizările din trimestrul II ar trebui să se repercuteze asupra livrărilor din trimestrul III. Socotim că un astfel de procedeu se impune nu numai în litera și spiritul dispozițiilor normative la care ne referim, dar și în considerarea necesității de a se perturba cît mai puțin aprovizionarea tehnico-materială a unităților cu produse noi.

Pe planul raporturilor contractuale, efectul sistării livrării produselor noi — ca urmare neîndeplinirii sarcinilor de recuperare și de predare a materialelor refolosibile — se concretizează în suspendarea executării unor obligații care sînt de la început afectate de condiția îndeplinirii

sarcinilor care revin unităților economice în domeniul recuperării și predării materialelor refolosibile. În realitate, mecanismul este mai complex. Efectul se produce de la sarcină de plan la sarcină de plan și de aici asupra contractului. Adică, neîndeplinirea sarcinii de plan de recuperare și predare a materialelor refolosibile produce efecte asupra sarcinii de plan de aprovizionare cu materii prime, materiale, piese și produse noi. Repercusiunile suferite de această din urmă categorie de sarcini de plan se răsfrîng, necesarmente, asupra contractelor economice încheiate, iar drepturile unităților economice care nu și-au îndeplinit sarcinile de recuperare și predare a materialelor refolosibile suferă restrîngerile la care ne-am referit în privința aprovizionării cu produse noi, în acest sens fiind afectate drepturile care le revin în cadrul contractelor economice. Aceste consecințe pot fi pe deplin înțelese dacă se are în vedere interdependența care s-a stabilit prin voința legiuitorului, între îndeplinirea sarcinilor privind recuperarea și predarea materialelor refolosibile, pe de o parte, și îndeplinirea sarcinilor privind aprovizionarea cu materii prime, materiale, piese și produse noi, pe de altă parte.

În mod practic, ca urmare sistării intervenite în condițiile legii, executarea contractului de furnizare a produselor noi este suspendată pînă la data îndeplinirii, cu întîrziere, a obligației de predare a materialelor refolosibile. Furnizorul de produse noi nu poate fi ținut răspunzător pentru neîndeplinirea la termen a obligației de livrare. Cantitățile de produse noi nelivrate ca urmare a nepredării materialelor refolosibile — prevede art. 2 din Ordinul ministrului aprovizionării tehnico-materiale și controlului gospodăririi fondurilor fixe nr. 43/1983 — se constituie ca rezervă de plan în unitatea furnizoare și vor putea fi livrate numai pe măsura recuperării restanțelor la sarcinile de predare, unităților cu care sînt contractate sau altor unități, pe baza repartițiilor emise conform. În ipoteza nerecuperării restanțelor la sarcina de predare a materialelor refolosibile pînă la sfîrșitul anului de plan, pe aceeași dată încetează și obligația de livrare a produselor noi fără ca unitatea beneficiară a acestor produse să poată trece asupra furnizorului consecințele patrimoniale ale neprimirii produselor respective.

I. ICZKOVITS

practică arbitrală comentată

● FORME SIMPLIFICATE DE CONTRACTARE

Stabilirea raporturilor contractuale într-una din formele prevăzute de art. 24 alin. 3 din Legea nr. 71/1969 impune concordanța anumitor operațiuni. Astfel, comanda se confirmă în scris de unitatea furnizoare, iar cînd se folosește a doua formă simplificată de contractare, comanda trebuie să fie executată de îndată, ceea ce presupune existența produselor. Unitatea beneficiară însă, primind comanda, a început executarea produselor pe care le-a livrat după o perioadă mai mare de o

lună fără să emită o confirmare către unitatea beneficiară. În această situație, nu se poate considera că s-a încheiat contractul într-una din formele prevăzute de lege. De aceea, unitatea beneficiară nu poate fi obligată la penalități de întîrziere în plata prețului. Emiterea confirmării comenzii era necesară și sub aspectul activității unității furnizoare. Comanda confirmată în scris ducînd la perfectarea relațiilor contractuale genera obligația unității beneficiare de a primi produsele. Altfel livrarea putea fi refuzată, considerîndu-se că nu s-a realizat de îndată după comandă (Decizia P.A.S. nr. 2644/1983).

● COMANDĂ — CERINȚA CONFIRMĂRII

Potrivit art. 24 alin. 3 din Legea nr. 71/1969, pentru a echivala cu contract încheiat, comanda unității beneficiare trebuie să fie urmată numai de confirmarea unității furnizoare. Or, unitatea beneficiară a cerut prin comandă să i se livreze legume preindustriale, cu precizarea că „produsele se vor primi esalonat pînă la 31 martie 1982, pe bază de grafice lunare”. În răspunsul său, unitatea furnizoare a trecut data de 31 decembrie 1982, ca termen maxim de livrare, potrivit graficelor lunare și săptămînale întocmite de unitatea beneficiară. Datorită discordanței dintre elementele din comandă și adresa de răspuns a unității

furnizoare, nu se poate considera că între părți s-au format raporturi contractuale. Putând să livreze la termene dintr-o perioadă mai mare decât cea propusă de unitatea beneficiară, unitatea furnizoare urma să emită proiectul de contract — conform art. 25 lit. b din Legea nr. 71/1969 (Decizia P.A.S. nr. 3076/1983).

● PREȚ — MOD DE STABILIRE

Unitatea beneficiară a cerut prin acțiunea sa obligarea unității furnizoare la restituirea unei părți din prețul produselor livrate (plicuri pentru ambalat praf de copt și macaroane). În legătură cu soluționarea acțiunii s-a constatat că o anumită perioadă pentru produsele în cauză nefiind prețul stabilit, unitatea furnizoare întocmea factura de plată pe bază de antecalculație. În acest scop se folosea un catalog de prețuri pentru lucrări poligrafice în general. Această antecalculație, prin expertiza efectuată, s-a dovedit eronată întrucât se baza pe majorarea nejustificată a timpului de execuție și neularea în considerație a specificului produselor. Ulterior, în temeiul art. 115 din Legea nr. 19/1971, printr-o decizie a U.J.C.M. s-a stabilit prețul produselor ce s-au livrat. În raport cu prețul legal stabilit, prețul practicat de unitatea furnizoare apare dublu, ceea ce a dus la obținerea unor venituri prea mari față de cheltuielile avute. După cum rezultă, între părți s-au livrat produse care nu aveau prețul legal stabilit. Prestația fiind executată și produsele folosite, părțile nu mai pot fi puse în starea inițială prin restituire. Decizia de stabilire a prețului a intrat în vigoare după executarea contractului. Totuși, fără a fi vorba de aplicarea retroactivă a deciziei menționate, situație interzisă prin art. 135 din Legea nr. 19/1971, aceasta urmează să fie luată în considerație orientativ. În consecință, s-a admis acțiunea unității beneficiare (Decizia P.A.S. nr. 2953/1983).

● REORGANIZARE — CARACTERUL TRANSMITERII

Cu ocazia unei operațiuni de reorganizare referitoare la desprinderea unei secții, s-au transmis, cu plată, de la unitatea antecesoare la unitatea succesoare și anumite mijloace circulante (panouri de prefabricate). Unitatea dobânditoare a cerut prin acțiunea sa obligarea unității antecesoare la restituirea unei părți din suma plătită, întrucât panourile nefiind corespunzătoare, n-au putut fi valorificate. În legătură cu această acțiune, s-a apreciat că, potrivit art. 47—48 din Decretul nr. 31/1954 — dacă se desprinde o parte din patrimoniul unei persoane juridice spre a fi transmisă alteia, aceasta se realizează prin preluarea activului și pasivului aferent. Normele privitoare la reorganizare reglementează în mod imperativ transmiterea

unei fracțiuni dintr-o universalitate patrimonială. Drept urmare, unitatea dobânditoare nu poate selecta mijloacele economice pe care le preia. De asemenea, nu se pot cere despăgubiri pentru consecințele economice negative pe care le-ar avea în patrimoniul unității dobânditoare secția ce i-a fost transmisă prin desprindere (Decizia P.A.S. nr. 2949/1983).

● PREȚ APLICABIL

Potrivit art. 41 lit. b din Legea nr. 71/1969 produsele trec în patrimoniul unității beneficiare pe data predării către organizația de transport. Împrejurarea că recepția produselor s-a realizat la unitatea beneficiară nu are nici o semnificație pentru reglementările referitoare la prețuri pe baza cărora se întocmește factura de plată. Astfel, dacă în intervalul cuprins între predarea către organizația de transport și recepția a intrat în vigoare o nouă reglementare a prețului produselor, aceasta nu se va aplica și pentru livrarea executată în acest mod (Decizia P.A.S. nr. 2700/1983).

Mihai PASCU

● CONSECINȚELE JURIDICE ALE DEPĂȘIRII VALORII DEVIZELOR DE EXECUȚIE, INSCRISĂ ÎN DOCUMENTAȚIA TEHNICO-ECONOMICĂ, ÎN LUCRĂRILE DE CONSTRUCȚII-MONTAJ

În temeiul unei comenzi, reclamanta a executat piritul lucrării de construcții-montaj la un bloc de locuințe.

După executarea acestora, s-a întocmit un proces-verbal de recepție și s-a emis factura nr. 430/1982 în valoare de 51 849 lei.

Neplata acestora generează litigiul, care este dedus spre soluționare Arbitrajului de stat interjudețean Ploiești.

Prin hotărârea nr. 186/1983, acest organ de jurisdicție admite în parte acțiunea reclamantului și obligă piritul la plata sumei de 20 130 lei cu titlu de c/val. lucrări construcții-montaj executate, stabilită pe bază de expertiză, și la restituirea unei cote-părți a cheltuielilor de arbitraj (dosar nr. 2077/1982).

Reclamanta, considerând hotărârea deopotrivă nelegală și netemeinică, formulează cerere de reabilitare.

Primul Arbitru de Stat, în exercitarea dreptului său de control, examinând actele dosarului, constată că litigiul a fost generat de faptul că, pe de o parte, reclamanta a solicitat ca lucrările executate să fie decontate conform Catalogului RpC — 1977 cu privire la reparațiile la construcții industriale, locuințe, lucrări social-culturale și agrozootehnice, iar, pe de altă parte, în apărare, piritul susține că, fiind vorba de terminarea unui obiectiv care este finanțat din fondurile de investiții, decontarea lucrărilor execu-

tate trebuie să se efectueze conform Catalogului P-91/1977.

Arbitrajul de stat interjudețean Ploiești a reținut, pe baza constatărilor din raportul de expertiză tehnică, că în cauză obiectul litigiului îl constituie terminarea unui bloc de locuințe, obiectiv care figura în planul de investiții, iar decontarea valorii lucrărilor de construcții-montaj executate urmează să se efectueze potrivit Normativului privind modul de întocmire a devizelor pe categorii și pe obiecte pentru lucrările de construcții-montaj P-91 — 1977.

De altfel, chiar în art. 1 se arată că acest act normativ „reglementează modul de întocmire a devizelor pe categorii de lucrări și obiecte pentru lucrări de construcții-montaj (lucrări noi, reconstituiri, refaceri, dezvoltări, transformări etc.) care se execută de către organizațiile de stat sau cooperatiste în antrepriză, pentru organizații de stat...”

Lucrările de reparații curente și de întreținere sint expres exceptate de la incidența acestui normativ.

Cit privește Catalogul RpC — 1977, este cit se poate de evident, așa după cum rezultă și din titlul său, că prevederile acestuia sint aplicabile reparațiilor la construcții industriale, locuințe, lucrări social-culturale și agrozootehnice.

Ca atare, în speță, bine și motivat Arbitrajul de stat interjudețean Ploiești reține concluzia raportului de expertiză tehnică.

Înainte de a păși la executarea lucrărilor de construcții-montaj, reclamantului îi revenea obligația de a solicita piritului documentația de execuție și devizul pe categorii de lucrări a obiectivului în cauză. De altfel, executarea unor lucrări de acest gen nu este admisibilă decât pe baza unui proiect de execuție aprobat (documentație tehnico-economică), Legea investițiilor (L. nr. 9/1980) interzicând constructorului executarea unor lucrări înainte de deschiderea finanțării, precum și nerespectarea prevederilor înscrise în documentațiile tehnico-economice și în prescripțiile tehnice respective.

Firește, la primirea comenzii și la perfectarea contractului cu beneficiarul-pirit, precum și la executarea lucrărilor de construcții-montaj, reclamanta avea obligația de a urmări cu maximum de atenție să nu se depășească valoarea aprobată și admisă la finanțare a construcției a cărei terminare o preluase.

Neprocând astfel, culpa reclamantului este evidentă, considerent pentru care, Primul Arbitru de Stat i-a respins cererea de reabilitare, susținerea acestuia nefiind desființată hotărârii nr. 186/1983 pronunțată de Arbitrajul de stat interjudețean Ploiești, soluție la care și noi ne raliem întru totul (Dec. P.A.S. 1948/29 iun. 1983).

Titus PUNGĂ

Întrebări și răspunsuri

● **STELA MARIN, Mizil** — După încadrarea la unitatea care v-a școlărit, nu mai trebuie să vi se facă rețineri întrucât prezentarea la lucru echivalează cu recunoașterea debitului, constituind totodată un început de executare în natură a obligației (Decizia de îndrumare a Plenului Tribunalului Suprem nr. 1 din 16.II.1978). În ce privește cererea de restituire a sumei de 2100 lei reținută de unitate în baza titlului executoriu, apreciem că ar fi indicat ca suma încasată să fie restituită după îndeplinirea obligației asumată de a lucra 5 ani în unitatea cu care a încheiat contractul de școlarizare. Dacă reținerea sumei a fost efectuată ca urmare a unei hotărâri judecătorești definitive, urmează ca anularea ei să se facă de către aceleași organe.

● **AUREL IOAN BACIU, Tirgu Mureș** — Din prevederile art. 3 alin. 1 și 3, precum și ale art. 5 alin. 1 lit. c din Decretul nr. 335/1983 rezultă că forma de retribuire în acord global se aplică și personalului din compartimentele funcționale ale unităților economice care, desigur, este personalul TESA, cu excepțiile din anexa nr. 3

la decret. Dispozițiile art. 16 alin. 1 din actul normativ menționat mai sus se referă la personalul TESA din unități, altele decât cele economice, sau nu lucrează în compartimente funcționale ori este exceptat prin anexa nr. 3 la decret și care nefiind cuprins în acord global, retribuirea se face în raport cu realizarea sarcinilor concrete de muncă și a celorlalte obligații stabilite. În consecință, punctul de vedere al Comitetului executiv al UCECOM este legal.

● **CORNEL SABĂU, Arad** — Cățenii care și-au stabilit în mod legal domiciliul în străinătate, pot să încaseze drepturile convenite pentru perioadele lucrate la unitățile socialiste românești direct sau prin intermediul persoanelor împuternicite în acest sens cu procură legală.

● **ION GHIZDEANU — București** — Potrivit prevederilor Decretului nr. 338/1938, concediul fără plată se poate acorda numai în condițiile și pe durata stabilite potrivit legii. Având în vedere că posibilitatea acordării de concediu de studii fără plată este reglementată expres prin diferite acte

normative, în înțelesul art. 9 al. 1 și 2 din decretul menționat, sînt avute în vedere și concediile de studii fără plată.

● **VASILE OȚELEA, Constanța** — În situația în care ați fost menținut pe funcție, potrivit prevederilor legale, fără îndeplinirea condițiilor de studii, avînd stabilită o retribuție micșorată cu două clase potrivit prevederilor pct. 17 lit. a din anexa 6 la Decretul nr. 100/1979, la absolvirea învățămîntului superior cu examen de diplomă urmează a fi trecut la retribuția corespunzătoare funcției și gradației pe care o aveți, în speță, negăsindu-și aplicabilitatea prevederile art. 35 din Legea nr. 57/1974.

● **CONSILIUL POPULAR AL ORAȘULUI DĂRĂBANI** — Potrivit prevederilor ultimului alineat al art. 25 din Decretul nr. 240/1982, acordarea sumelor reprezentînd compensarea majorărilor de prețuri și tarife la energie termică, gaze naturale și alți combustibili se face în condițiile prevăzute de anexa nr. 3 la Decretul nr. 153/1980 care, la pct. 4, precizează că compensațiile se acordă integral în cuantumul prevăzut de lege și persoanelor încadrate cu program redus de lucru.

OFERTE ● OFERTE ● OFERTE ● OFERTE ● OFERTE ● OFERTE

ÎNTEPRINDEREA DE PRODUCȚIE ALIMENTARĂ COMPRODCOOP

București
Str. Titu Maiorescu nr. 15
Sector 2

- Burghie spirale 6 mm buc. 24
- idem 7 mm. buc. 31
- idem 8 mm. buc. 27
- idem 9 mm. buc. 70
- idem 9,5 mm. buc. 31
- idem 10,5 mm buc. 47
- idem 11 mm. buc. 28
- idem 12 mm. buc. 16
- idem 13 mm. buc. 67
- idem 13,5 mm. buc. 39
- idem 14 mm. buc. 45
- idem 15,5 mm. buc. 55
- idem 17,5 mm. buc. 50
- idem 18,5 mm. buc. 47
- idem 20,5 mm. buc. 19
- Piulițe M.12 kg. 310
- Șuruburi mec. 8×80 buc. 2000
- idem 10×40 buc. 5000
- idem 10×80 buc. 1500
- idem 12×80 buc. 6000
- idem 12×120 buc. 6500
- idem 14×120 buc. 5000

GRUPUL ÎNTEPRINDERILOR DE GOSPODĂRIE COMUNALĂ BUCUREȘTI Telefon : 147600

- Cozi tirnăcop buc. 730
- Email galben 44 kg. 77
- idem verde 500 l kg. 137
- Oțel cornier 40×40×4 mm kg. 4590
- idem 100×75×9 mm kg. 1277
- idem 40×40×4 mm kg. 1674
- idem hexagonal 8 mm kg. 270
- idem 10 mm kg. 299
- idem rotund 8 mm kg. 103
- idem calibrat 60 mm kg. 2966
- Robinete fontă 150 mm buc. 49
- Tablă zincată 0,8×1000×200 mm buc. 1000
- Tablă zincată 3/4 ml. 500
- idem construcții OL 32/21, 3×2,6 mm ml. 2306
- idem 32×3 mm ml. 1166
- idem 60×3×36 mm ml. 499
- idem zincate 3/4 ml. 500
- idem oțel 2 1/2' ml. 364
- Capace fontă cu ramă buc. 2
- Electrozi țevă tăiat beton buc. 14
- Frînă arteziană buc. 1
- Nitro email roșu E 232/1 kg. 57
- Oțel arc 345×6 mm kg. 200

- idem hexagonal 36 mm kg. 59
- idem kg. 25
- idem inoxidabil 70 mm kg. 70
- idem rapid 10×10 mm kg. 7
- Plese cu flanșe PN 10/50 mm buc. 16
- Plăci dure PFL 2440×1700×5 mp. 1
- Ramificații fontă 50×50 mm buc. 14
- Robinete cu 3 căi 65 mm buc. 2
- idem fontă cu sertar 300 mm buc. 2
- idem reținere ventili oțel 150 mm buc. 5
- idem fontă 150 mm buc. 3
- idem sertar fontă 200 mm buc. 1
- Robinete cu 3 căi 50 buc. 30
- idem cu 3 căi 40 mm record buc. 1

ÎNTEPRINDEREA DE UTILAJ CHIMIC GĂEȘTI

- OL 37 B1 A01 — 1,5×1250 rulo
to. 70
- OL 37—2M 4×1270×6000 to. 2,1
- Tablă OL37 rulo gr. 4 mm to. 5
- OL 52—2 K — 5×1000×6000 to. 14
- OL 42—1 K 6×1500×6000 to. 21,6

- OL 32--1N 6x2000x6000 to. 1,2
- OL 52--2K 6x2000x11000 to. 1,1
- idem 6x2500x7000 to. 0,7
- idem 6x1400x6000 to. 0,8
- idem 6x0000x11500 to. 1,2
- idem 6x1500x9000 to. 0,7
- idem 6x1800x11000 to. 0,5
- OL 37--1K 6x1500x6000 to. 7,8
- OL 44--2K 6x1800x11000 to. 0,9
- OL 44--2 K 6x1800x10500 to. 0,9
- OL 42--1K 6x1800x6000 to. 0,5
- OL 44--2K 6x1800x7500 to. 0,6
- OL 44--2K 6x1800x6000 to. 0,5
- OL 42--2K 6x1800x7000 to. 0,6
- OL 44--2K 6x1300x6000 to. 0,8
- K47--2b 6x1800x8000 to. 20
- CST 3 KP 6x1500x6000 to. 71
- BH 6x1600x5000 to 3
- R37--4b 6x1800x8000 to. 2
- R37--4b 6x1800x9000 to. 7
- OL52--4K 6x2000x7000 to 3,3
- OL52--4K 6x1800x6000 to. 0,5
- OL52--4K 6x1800x7500 to. 0,6
- OL60--1K 6x1800x10500 to. 0,8
- OL60--1K 6x1800x9000 to. 0,8
- OL37--2N 6x1500x6000 to. 57,8
- OL44--2K 7x1500x6000 to 1
- OL44--2K 7x1500x5000 to 1,3
- OL37--2K 7x1500x4-6000 to 8
- OL52--2K 7x1200x4-6000 to 7
- OL37--2K 7x1800x6000 to 8
- OL37--2K 7x1800x11000 to. 6,5
- R44--3b 7x1800x10000 to. 4
- R44--3b 7x1800x11000 to 2
- R44--3b 7x1800x12000 to 1,2
- R44--3b 7x1800x8500 to 1,6
- K47--2b 7x1800x10000 to 1
- K47--2b 7x1800x6000 to 1,8
- K47--2b 7x1800x7000 to 0,7
- K47--2b 7x1800x8000 to 0,8
- OL601K 7x1800x6500 to 1,2
- OL 44--2K 8x2000x5500 to 4,2
- idem 8x2000x6000 to 2,3
- idem 8x2000x5000 to 6,4
- OL 42--2K 8x2000x6500 to 3
- OL 44--3K 8x2000x10000 to 12
- OL37--2N 8x1800x6000 to 5
- OL52--3K 8x2000x6-9500 to 7,2
- idem 8x2000x10000 to 4
- K47--2B 8x1800x8000 to 6,4
- idem 8x1800x9500 to 1,2
- idem 8x1800x9000 to 1,3
- idem 8x1800x8500 to 1,9
- idem 8x1800x8000 to 2,8
- idem 8x1800x10000 to 2,3
- idem 8x1800x6000 to 7,6
- idem 8x1800x11000 to 1,2
- idem 8x1800x12000 to 2,7
- idem 8x1800x6000 to 1,3
- idem 8x2000x8500 to 37,3
- idem 8x2000x11500 to 20,8
- OL 42--1K 8x1800x12500 to 3,1
- OL 44--3K 9x1500x5000 to 0,5
- idem 9x2000x6500 to 0,9
- idem 9x2100x4500 to 1,3
- idem 9x2100x5500 to 0,8
- idem 9x2000x4500 to 0,6
- idem 9x2000x6000 to 1,7
- idem 9x2000x4000 to 1,7
- OL 44--2K 9x1500x5000 to 4,5
- idem 9x2000x6000 to 0,8
- OLC--15 9x1800x6800 to 0,9
- OL 42--1K 9x2400x6000 to 1
- idem 9x1800x10000 to 1,2
- idem 9x2000x8500 to 1,3
- idem 9x1800x8000 to 1
- idem 9x2200x6000 to 1,9
- idem 10x1800x7000 to 0,8
- idem 10x1700x10000 to 1,4
- idem 10x2000x8000 to 1,2
- idem 10x1800x5000 to 0,7
- idem 10x1800x10000 to 1,5
- idem 10x2200x8000 to 1,4
- idem 10x1800x7000 to 1
- OL 42--2K 10x2000x9000 to 2,9
- idem 10x2000x8500 to 1,4
- idem 10x1800x6000 to 0,8
- OL42--1K 10x2000x6000 to 0,7
- OL37--1N 10x1800x6000 to 1,7
- OL37--2N 10x1800x5000 to 0,7
- OL52--1BK 10x1800x6000 to 0,9
- OL52--2K 10x2000x8000 to 1,2
- OL42--2K 10x1800x6-6500 to 1,8
- OL 42--1K 10x2200x7500 to 1,3
- idem 10x2000x6000 to 1,9
- OLC 15 10x1800x6000 to 1,9
- OLC 45 10x1800x8000 to 7
- OL37--2K 10x1800x7500 to 1
- OL42--1K 12x1800x12000 to 5,1
- idem 12x2000x10000 to 3,8
- idem 12x1500x6000 to 0,8
- TTSTAL 12x2000x10000 to 3,6
- idem 12x2000x9000 to 1,7
- idem 12x2000x12000 to 2,3
- OL 44--2K 12x1800x11000 to 2
- idem 12x1800x11500 to 4,4
- idem 12x2000x600 to 1,1
- idem 12x1800x10000 to 3,9
- idem 12x1800x8000 to 1,4
- idem 12x1600x7500 to 1,8
- OL 44--2K 12x1500x6000 to 2,6
- idem 12x2000x6000 to 2,3
- idem 12x2000x9500 to 1,9
- OL 42--2K 12x2000x10500 to 2,1
- OL 34--1N 12x2000x7000 to 2,6
- R44--5A 12x2000x10000 to 2,4
- idem 12x1800x6000 to 1
- idem 12x2000x11000 to 2,2
- idem 12x2000x9000 to 5,2
- idem 12x1800x10000 to 17,4
- OL 42--1K 13x2500x10000 to 2,7
- OL 37--4K 14x2000x6-8000 to 3,2
- idem 14x2000x10-12000 to 17,2
- OL 52--4K 14x2000x12000 to 12,7
- idem 14x2500x12000 to 7
- OL 42--1K 14x2500x10000 to 5,7
- OL 42--1AK 14x1800x6000 to 1,8
- OL 52--2K 14x1800x6000 to 8
- OL 52--1BK 14x2000x10-11500 to 0,5
- OL 32--1N 14x1800x9000 to 1,6
- OL 52--1N 14x1800x9000 to 1,7
- OL 37--1K 14x2000x6000 to 2,6
- OL 37 14x1800x11000 to 2,2
- OL 50--1K 15x2400x7500 to 2,1
- idem 15x2400x8000 to 2,3
- idem 15x2000x7500 to 1,8
- idem 15x2400x6000 to 1,7
- OL 60--1K 15x2400x7000 to 4
- OL 37--1K 15x2000x5500-6000 to 1,9
- OL 52--4K 15x2000x11-11500 to. 10,9
- idem 15x2000x12000 to 25
- idem 15x2000x10000 to 12
- K47--2b 15x2000x8000 to 1,9
- idem 15x2000x7000 to 6,7
- idem 15x2400x13000 to 3,7
- idem 15x2000x8000 to 5,8
- OL 52--2K 15x1800x105000 to 2,3
- idem 15x1800x10000 to 2,1
- OL 42--1K 15x2000x9000 to 2,1
- OL 42--2K 15x1800x10000 to 2,4
- OL 42--1K 15x1800x12000 to 2,6
- OL 37--1K 15x2500x10000 to 3
- OL 37 15x1500x6000 to 2,1
- OL 42--2K 15x1800x5000 to 1
- OL 44--2K 15x2000x10000 to 2,4
- OL 42--1K 16x2000x8000 to 5,20
- OLC 45 16x1700x12000 to 2,6
- OL 52--3K 16x2000x7000 to 8,9
- OL 52--4K 16x2600x6000 to 39,8
- OL 52--3K 16x1600x7500 to 1,4
- idem 16x1600x8000 to 1,6
- idem 16x1600x6000 to 1,3
- K41--2b 16x1800x12000 to 2,8
- K47--2b 16x2200x10000 to 5,6
- idem 16x1800x14000 to 3,2
- K52--2b 16x2000x12000 to 3
- OL 42--2K 16x1800x5600 to 1,2
- OLC 35 16x1800x6000 to 1,4
- OL 52--4BK 18x2500x10000 to 7,2
- OL 44--2K 18x2000x8000 to 6,1
- OL 52--3K 18x2000x9000 to 2,6
- OL 44--2K 20x1500x5000 to 1,2
- OL 44--2K 20x1500x6000 to 5,8
- OL 52--2K 22x2000x10000 to 2,5
- OL 52x4BK 22x2500x10000 to 3,6
- OL 37--1K 22x2000x12000 to 3,4
- idem 22x2000x8000 to 2,8
- idem 22x2000x8500 to 2,9
- OL 42--1K 22x1800x4000 to 1,2
- idem 22x2000x10000 to 3,2
- BH 22x2100x6000 to 2,2
- R3 22x2300x6000 to 2,4
- R44--5A 22x1800x8000 to 7,5
- R44--5A 22x1800x6000 to 11,3
- OL 42--1K 25x2000x10000 to 8,5
- idem 25x1900x10000 to 3,8
- OL 42--2K 25x2000x10000 to 4
- idem 25x1800x11500 to 4,1
- OL 52--2K 25x2000x6000 to 2,4
- idem 25x1500x6000 to 3,8

INTREPRINDEREA MECANICĂ MIRȘA

Telefon 925/50321, 50322; 50323
Interior 125

PROFILE GRELE

- oțel rotund Ø 85 OL. 50 kg. 1450
- oțel carbon Ø 85 OLC. 45 kg. 920
- Idem Ø 90 OL. 50 kg. 20000
- Idem Ø 90 OLC. 20 kg. 1450
- Idem Ø 90 OLC. 35 kg. 869
- Idem Ø 90 OLC. 15 kg. 1200
- Idem Ø 95 OL. 50-1K kg. 47915
- Idem Ø 120 OLC. 25 kg. 5661
- Idem Ø 120 OLC. 35 kg. 3716
- Idem Ø 130 OL. 37 St. 3 KP kg. 1431
- Idem Ø 160 OL. 50 kg. 7650
- Idem Ø 160 OLC. 60 kg. 5820
- Idem Ø 170 OLC 45 kg. 950
- Idem Ø 180 OL. 50 kg. 5120
- Idem Ø 200 OL. 52-2K kg. 3926
- Oțel rotund Ø 100 35.MS.12 kg. 1653
- Allat Ø 110 35.Cr.10 kg. 20700
- idem Ø 120 15.Co.8 kg. 744
- țagle oțel carb. 110x110 I OL. 37-1 kg. 7118

- idem 120x120 II OL. 60 St. 60 7042
- idem 140x140 II OL. 42 kg. 3100
- idem 140x140 II OL. 44 kg. 10936
- idem 150x150 II OLC. 45 kg. 2860
- idem 160x160 II OL. 42 St. 42 kg. 3500
- idem 170x170 II OL. 50 kg. 1589
- blumuri oțel c. 240x240 II OLC. 45 kg. 2578
- blumuri oțel al. 160x160 II 17 Cr Ni M06 W 6587 kg. 2033
- țagile 110x110 I 35.MS.12 kg. 2280

PROFILE MIJLOCII ȘI UȘOARE

- oțel rotund Ø 18 OL. 37 kg. 6000
- oțel carbon Ø 16 OL. 50 kg. 3374
- idem Ø 18 OL. 37 kg. 3000
- idem Ø 22 OLC. 45 kg. 1968
- idem Ø 28 OLC. 45 kg. 6246
- idem Ø 30 OLC. 45 kg. 6000
- idem Ø 32 OL. 37 kg. 1388
- idem Ø 35 OLC. 45 kg. 2337
- idem Ø 38 OL. 37 kg. 1775
- idem Ø 38 OLC. 25 kg. 12512
- idem Ø 38 OL. 50 kg. 1587
- idem Ø 42 OLC. 35 kg. 3018
- idem Ø 42 OL. 60 kg. 1204
- oțel carbon Ø 45 OL. 37 kg. 7052
- idem Ø 53 OLC. 55 kg. 4000
- idem Ø 65 OLC. 45 kg. 4000
- idem Ø 75 OLC. 25 kg. 4600
- idem Ø 80 OL. 60 kg. 1628
- idem Ø 80 OLC. 35 kg. 3211
- idem Ø 80 OLC. 60 kg. 5856
- idem Ø 80 OLC. 60 kg. 8000
- oțel rot. aliat Ø 28 33. MOC. 11 kg. 4932
- idem Ø 30 38. HS kg. 487
- idem Ø 30 40. h (40C10) kg. 5880
- idem Ø 30 41. MOC. 11 kg. 3312
- idem Ø 35 15. CO. 8 kg. 1359
- idem Ø 38 60.Si.15.A kg. 11750
- idem Ø 40 40.C.10 kg. 5000
- idem Ø 40 33.MOC.11 kg. 1646
- idem Ø 42 21.TMC.12 kg. 1819
- idem Ø 45 17CrNiM06 kg. 1000
- idem Ø 45 35.MS.12 kg. 1875
- idem Ø 50 40.C.10 kg. 2665
- idem Ø 53 15.CO.8 kg. 2596
- idem Ø 56 30M0CN20 kg. 2000
- idem Ø 60 18.MC.10 kg. 3555
- idem Ø 60 34M0CN15 kg. 4550
- idem Ø 60 13.CN.30 kg. 666
- idem Ø 65 13.CN.35 kg. 10287
- idem Ø 70 34.MOCN.15 kg. 10 000
- idem Ø 70 13.CN.35 kg. 6696
- idem Ø 75 40.C.10 kg. 2131
- idem Ø 75 35.M.16 kg. 1249
- idem Ø 75 17.C.Ni.Mo.6 kg. 4851
- idem Ø 75 50.Cr.V.4 kg. 1666
- idem Ø 75 15.C.8 kg. 1000
- idem Ø 80 40.C.10 kg. 2099
- idem Ø 80 18.MC.10 kg. 4350
- idem Ø 80 88.SC.15 kg. 3136
- idem Ø 80 W 5919 (15CN15) kg. 2160
- oțel lat 80x25 OL. 50 kg. 24107
- idem 150x25 OL.37 kg. 7320
- oțel pătrat 25x25 OLC. 45 kg. 3103
- oțel carbon 36x36 OLC. 35 kg. 4000
- idem 40x40 OLC. 60 kg. 4000
- idem 50x50 OL. 50 kg. 4000
- ide m50x50 OL. 52 kg. 2014
- idem 60x60 OL. 60 kg. 1579

- oțel pătrat al. 40x40 35. C. 10 kg. 1877
- idem 40x40 25. MOC. 11 kg. 2000
- idem 40x40 21. MOMC. 12 kg. 880
- idem 45x45 15. CO. 8 kg. 5000
- idem 45x45 30 MOCN 20 kg. 5580
- idem 45x45 18. MC. 10 kg. 3611
- idem 45x45 21. MOMC 12 kg. 475
- idem 60x60 40. MC. 10 kg. 5000
- idem 60x60 40. C. 10 kg. 1510
- profil special periodic infer. 56x56x13 OLC. 35 kg. 78200
- profil special periodic super. 70x53x18 OLC. 35 kg. 71620

PROFILE FORMATE LA RECE (INDOITE)

- profil L 120x120x5 OL. 37-2 K kg. 3823
- idem U40x50x3 OL. 37-1N kg. 11571
- idem U 40x50x3 OL. 37-1N kg. 22386
- idem U 40x50x3 OL. 37-2N kg. 31740
- idem U 50x50x4 OL.37-1N kg. 20000
- idem U 60x60x5 OL. 37-1N kg. 24210
- idem U 80x60x5 OL. 37-1N kg. 57901
- idem U 100x40x3 OL. 37-1N kg. 39481
- idem U 140x40x5 OL.37.1AK kg. 79845
- idem U 140x40x4 OL.37. 1AN kg. 16760
- ide mU 140x60x7 OL.37.1N kg. 26498
- idem U 140x40x5 OL.37.1K kg. 36540
- idem U 160x60x5 OL.37.2N kg. 16970
- idem U 180x70x6 OL.37.1N kg. 51000

BARE TRASE DIN OȚEL

- oțel rotund Ø 15 OLC. 60 kg. 1955
- tras carbon Ø 20 OLC. 35 kg. 8000
- idem Ø 28 OL. 37 kg. 7000
- idem Ø 32 OLC. 45 kg. 6000
- idem Ø 36 OL. 42 kg. 3925
- idem Ø 40 OL. 42 kg. 4700
- idem Ø 40 OL. 42 kg. 4000
- oțel rotund Ø 30 40. C. 10 kg. 20000
- tras aliat Ø 34 40. C. 10 kg. 25000
- oțel hexagon. H 19 Aut. 30 kg. 8000
- carbon H 32 Aut. 32 kg. 2000
- idem H 38 Aut. 20 kg. 15000
- idem H 38 Aut. 30 kg. 36000
- idem H 46 Aut. 20 kg. 8000

SIRMĂ OȚEL ARC

- sirmă Ø 3 OLC. 85.a kg. 8000
- idem Ø 3 OLC. 55. a. kg. 9945
- idem Ø 5 OLC. 55 kg. 7550
- idem Ø 5 OLC. 85 kg. 2000

TABLA MIJLOCIE ȘI GROASA

- 14xLFxLF OL 31.1.N to. 41,926
- 14xLFxLF OL 44.2.K to. 16.054

- 14x2600x1000 OL 52 2 K. to. 13,689
- 17x1500x6000 OL 37.2.N. to. 24,700
- 17xLFxLF OL. 31.1.N.to. 3,903
- 22xLFxLF R.44. 6 A to. 6,726
- 22x1750x6500 R. 1. to. 6,758
- 22x1500x6000 OL 44.2.K to. 1,853
- 24x2800x11500 OL 44.2.K. to. 3,587
- 24x2800x11500 OL 52 2 K to. 17,709
- 26x2800x8500 OL 44.2.K. to. 14,880
- 26xLFxLF OL 52 2 K. to. 14,544
- 27xLFxLF OL 37.3.K. to. 1,633
- 27xLFxLF OL 44.1.K to. 2,315
- 28xLFxLF OL 44.2.K. to. 13,486
- 28x3000x6000 OL 52.2.K. to. 19,057
- 28x2200x6000 OL 37.2.K. to. 2,940
- 31x1500x6000 OL 52 2 K. to. 9,266
- 32x2000x6000 OL 37.2.K. to. 3,210
- 32x2000x7000 OL 50. to. 3,498
- 34xLFxLF OL 52 2 K. to. 5,990
- 36xLFxLF NST Sp. 2. to. 5,370
- 38xLFxLF OL 42.2.K. to. 3,610
- 38xLFxLF OL 42.2.K. to. 17,882
- 38xLFxLF OL 44.2.K. to. 6,541
- 38xLFxLF OL 52 4.K. to. 12,628
- 75x1500x6000 OL 42. to. 5,844
- 75x1600x10000 OL 44.3.K. to. 7,757
- 75x2400x6000 OL. 50 to. 18,190
- 85x2000x6000 OL 44.2.K. to. 8,420

TEVI

- 45x9 OLT 35 ml. 201
- 51x2 St. 35. ml. 398
- 51x5 OLT 35. ml. 838
- 70x8 OLT 35 ml. 795
- 75x16 St. 35 ml. 202
- 80x5 OLT 35 ml. 44x
- 80x8 OLT 35 ml. 297
- 38x6 OLT 35 ml. 69
- 89x14 OLT 65 ml. 580
- 95x10 OLT 35 ml. 6097
- 95x10 OLT 35 ml. 6660
- 100x5 OLT K ml. 10
- 159x10 OLT 35 ml 1200
- 163x8 St-2 ml. 49
- 168x10 OLT 35 ml. 721,
- 178x10 St-2 ml. 251
- 178x12 St-4 ml. 146
- 178x22 OLT 35 ml. 119
- 178x36 OLT 45 ml. 311
- 194x12 St. 2 ml. 100
- 194x24 OLT 45 ml. 21
- 194x25 41. MOC 11 ml. 56
- 245x14 OLT 45 ml. 29
- 245x12 St. 4 ml. 66
- 245x18 OLT 45 ml. 55
- 245x20 OLT 35 ml. 38
- 245x36 OLT 35 ml. 118
- 245x40 OLT 45 ml. 20
- 245x55 OLT 45 ml. 61
- 245x63 OLT 45 ml. 54
- 273x16 OLT 45 ml. 75
- 273x2 OLT 45 ml. 15
- 273x25 OLT 45 ml. 35
- 299x28 OLT 45 ml. 15
- 299x32 OLT 45 ml. 52
- 325x8 OLT 45 ml. 38
- 325x8 OLT 45 ml. 19
- 325x9 OLT 45 ml. 24
- 325x10 OLT 45 ml. 40

- 356×20 OLT 45 ml. 14
- 365×23 OLT 45 ml. 12
- 373×28 OLT 45 ml. 93
- 377×30 OLT 45 ml. 7
- Şurub M. 8×40 stas 925 4.6. buc. 110000
- Şurub M. 8×45 stas 925 4.8 buc. 25000
- Şurub M. 16×240 1472 6.8. buc. 1570
- idem M. 16×60 1474 6.8. buc. 14000
- idem M. 6×55 1474 6.8. buc. 7074
- idem M. 6×25 1476 6.8. buc. 1160
- idem M. 5×20 1636 6.8. buc. 6641
- idem M. 8×50 4272 8.8. buc. 10972
- idem M. 8×55 4272 8.8. buc. 4062
- idem M. 10×30 4272 8.8. buc. 19380
- idem M. 12×1,5×60 4272 8.8. buc. 2693
- idem M. 12×130 4272 8.8. buc. 1285
- idem M. 20×1,5×130 4272 10,9 buc. 155
- idem M. 20×1,5×135 4272 10,9 buc. 1295
- idem M. 20×1,5×140 4272 8.8. buc. 751
- idem M. 20×1,5×90 4272 6.8. buc. 350
- idem M. 30×110 4272 6.8. buc. 3927
- idem M. 36×3×180 4272 10,9 buc. 595
- idem M. 12×20 6404 6.8. buc. 2175
- idem M. 16×1,5×190 6220 6.8. buc. 6315
- idem M. 18×110 6220 6.8. buc. 911
- idem M. 18×160 6220 6.8. buc. 925
- idem M. 27×110 6220 6.8. buc. 600
- idem M. 14×1,5×55 4845 8.8. buc. 3333
- idem M. 20×60 4845 8.8. buc. 912
- idem M. 20×1,5×70 4845 8.8. buc. 45000
- idem M. 24×55 4845 8.8. buc. 1619
- idem M. 24×70 4845 6.8. buc. 2592
- idem M. 36×80 4845 6.8. buc. 330
- idem M. 4×10 4883 4.8. buc. 1931
- idem M. 6×12 4883 4.8. buc. 1128
- Tije 12×240 NI 619 buc. 3644
- idem M. 16×50 6444 6.8. buc. 9224
- idem M. 16×55 6444 6.8. buc. 7704
- idem M. 16×16 10294 4.8. buc. 40000
- Şurub M. 8×25 10294 4.8. buc. 2953
- idem M. 8×16 10294 4.8. buc. 5500
- idem M. 5×14 10296 4.8. buc. 35000
- Şurub M. 8×14 10296 4.8. buc. 4972
- idem M. 14×1,5×50 10818 buc. 1970
- Şurub cu guler M. 16×1,5×80 buc. 1658
- Piulițe M. 27×2 atas 4071 6. kg. 58,500
- idem M. 6 4073 8. buc. 4578
- idem M. 12×1,5 4073 8. buc. 11419
- idem M. 20 4073 8. buc. 2000
- idem M. 12×1,5 4073 6. buc. 2419
- idem M. 36×1,5 4074 6 buc. 2230
- idem M. 6 4372 6. buc. 500
- idem M. 24×2 4372 6. buc. 4152
- idem M. 36 4372 6 buc. 476
- idem M. 14. 4373 6. buc. 7263
- idem M. 30 4373 6. buc. 1555
- idem M. 18×1,5 50-503 6 kg. 1360
- idem M. 20×1,5 50-503 6 kg. 436
- Nituri aluminiu 5×14 9232 kg. 3064
- Nituri oțel 19×40 797 kg. 8256
- idem 19×50 kg. 681
- Furtun apă fără inserție metal Ø 10×10 ml. 5983
- Furtun Ø 16×10 ml. 570
- Ferodouri 681.402.0903 (388×60×6,5) ml. 52132
- Codez 100 kg. 24,50
- Dekalin 6989 kg. 160,00
- F erolan kg. 2,00
- Litargă de plumb kg. 530,00
- Fosfatol Tip-4 kg. 310,00
- Rulmenți radiali cu bile EL. 16 buc. 11
- idem 6020 buc. 78
- idem 6021 buc. 92
- idem 6021 buc. 100
- idem 6024 buc. 110
- idem 6032 buc. 227
- idem 6216 buc. 67
- idem 6218 buc. 94
- idem 6221 buc. 150
- idem 6224 buc. 215
- idem 6226 buc. 222
- Rulment 6318 buc. 180
- Rulm. rad. bile 6319 buc. 210
- idem 6320 buc. 265
- idem 6322 buc. 480
- idem 6324 buc. 600
- idem 6405 buc. 25
- idem 6410 buc. 76
- idem 6411 buc. 88
- Rulmenți NN 3012 KP 41 buc. 540
- idem NN 3017 K. buc. 156
- Rulm. rad. role NN 3026 buc. 808
- Rulm. rad. role NN 3030 buc. 1071
- Rulment NN 3030 KP 51 buc. 451
- idem NN 3034 KP buc. 1575
- Rulmenți ax bile 51117 buc. 63
- Rulment 51122 buc. 100
- idem ax bile 3124-51124 buc. 110
- rulment 51134 buc. 325
- rulment ax bile 51.220 buc. 135
- rulmenți 51.224 buc. 245
- idem 51.226 M buc. 335
- idem 51.306-8306 buc. 34
- idem 51326 buc. 775
- idem 51412 buc. 230
- idem 52206 buc. 15
- idem 52209 buc. 66
- idem 52224 buc. 455
- idem 52308 buc. 41
- idem 52309 buc. 85
- idem 52409 buc. 78
- idem 52618 buc. 214
- idem 53216 buc. 160
- idem 7144-200 buc. 1355
- idem 7209 B. buc. 45
- idem 30212-7212 buc. 80
- idem 30214 buc. 67
- idem 7215 buc. 165
- idem 30217 buc. 89
- idem 7218-30218 buc. 108
- idem 30311 buc. 108
- idem 30315 buc. 225
- idem 31308 buc. 46
- idem 32012 X buc. 48
- idem 32020 buc. 100
- idem 32022 buc. 148
- idem 32208 buc. 30
- idem 32.214-AP.5 buc. 150
- idem 32217 buc. 105
- idem 32219 buc. 165
- idem 32219 buc. 360
- idem 7532 M132.232 buc. 1043
- idem 32316 buc. 280
- idem 7629-32.322 buc. 765
- idem 7818 buc. 230
- idem 7906 buc. 31
- idem 1212 K. buc. 49
- Rulment rad. oax bile 1213 buc. 36
- Rulment rad. ax bile 1218 buc. 120
- idem R 1222 R 1222 buc. 240
- idem 1304 buc. 18
- idem 1305 buc. 23
- idem 1310 buc. 58
- idem 1311 buc. 14
- Rulm. rad. ax bile 2200 buc. 10
- Rulment 2201 buc. 11
- idem 2202 buc. buc. 12
- idem 2226/226 buc. 189
- idem 21316 K. 283
- idem 3211 buc. 85
- idem 3215 buc. 135
- idem 3310 buc. 140
- idem 3312 buc. 226
- idem 3313 buc. 288
- idem 4204 buc. 28
- rulment 365/362 — BA 3 buc. 201
- idem 941/10 buc. 5
- idem 941/10 buc. 7
- idem 942/32 buc. 12
- idem 943/30 buc. 13
- idem 11.060 NA buc. 75
- idem 16003 buc. 5
- idem 16005 buc. 7
- idem 16006 buc. 18
- idem 16001 buc. 28
- idem 16013 buc. 46
- idem 16014 buc. 25
- idem 16015 buc. 43
- idem 16018 buc. 77
- idem 16020 buc. 10
- idem 16022 M buc. 138
- idem 108120 buc. 110
- idem 109906 buc. 60
- idem RHNA 121.712 buc. 8
- idem KRNA 152.012 buc. 9
- idem RRNA 172.314 buc. 10
- idem 150213-6213 ZN buc. 57
- idem RHNA 202.620 buc. 12
- idem SKT 234.420 buc. 960
- idem 292211 buc. 25
- idem RHNA 30.3720 buc. 14
- idem RHNA 303824 buc. 21
- idem RHNA 354325 buc. 28
- idem 455532 buc. 28
- idem RHNA 801.813 buc. 64
- idem 3007107 buc. 23
- idem 4023112 buc. 38
- idem 4074108 buc. 61
- idem 4024112 buc. 38
- idem 4024112 buc. 50
- idem 4073108 buc. 44
- idem 5220 buc. 786
- idem rad. ax. role 22214 buc. 163
- idem 22222 buc. 462
- idem 22313 C buc. 293
- idem 22322 buc. 785
- idem 22326 buc. 1375
- idem 23030 buc. 525
- idem 23032 buc. 610
- idem rad. ax. bile 23222 C. 3 buc. 575
- idem 23222 MBC 3 buc. 610
- idem 23230 buc. 1285
- idem N 16125 M buc. 37
- idem S 17 buc. 9
- idem NK 17116 buc. 9
- rulment TATI NKT 05130 buc. 18
- idem NK 30120 buc. 12
- idem RNA 69/32 buc. 31
- idem SKZ 160×220 NB buc. 652
- Rulmenți 4074110 buc. 55
- idem 4074112 buc. 100

- idem 4074106 buc. 38
- idem 4074111 buc. 38
- idem NKY 30 NAX 3030 N. buc. 46
- idem NAK 25 buc. 87
- idem S. 25 buc. 14
- idem SC 40. KI 3 KI buc. 135
- idem NAK 50 buc. 105
- idem RNA K 85 buc. 100
- idem NU 222 NA buc. 263
- idem Nj 228 MNA buc. 570
- idem 203 buc. 13
- idem NU 204 buc. 28
- idem RNA 205 buc. 18
- idem NU 205 buc. 30
- idem E. 205 buc. 50
- idem Q 206 buc. 15
- idem NUP 20-2207 buc. 55
- idem N. 207-GS buc. 40
- idem Q 207 buc. 40
- idem N. 207 NP buc. 20
- idem NU 208 buc. 57
- idem NU 208 E buc. 44
- idem NH 208 E buc. 33
- idem NU 210 NA buc. 45
- idem Nj. 210 buc. 70
- idem NU 211 buc. 55
- idem NU 213 buc. 75
- idem NU 214 buc. 66
- idem NU 217 NA buc. 120
- idem RNU 218 buc. 84
- idem NU 218 NA buc. 114
- idem NU 224 MANA buc. 355
- idem Nj. 224 MANA buc. 335
- idem NUP 226 MAN buc. 464
- idem NU 228 MANA buc. 235
- idem NU 230 MA buc. 515
- idem NU 234 MNA buc. 760
- idem Nj. 234 MNA buc. 900
- idem N. 305 buc. 30
- idem NU 305 buc. 38
- idem NUP 306 NA buc. 40
- idem Nj. 306 NA buc. 39
- idem N. 307 Nj. buc. 43
- idem Nj. 307 NA buc. 44
- idem NU 307 NA buc. 42
- idem NU 308 buc. 47
- idem NUP 308 NA buc. 27
- idem NJ 308 buc. 50
- idem NU 311 NA buc. 70
- idem Q 311 buc. 48
- idem NU 318 NA buc. 201
- idem NU 310 E buc. 78
- idem NU 322 MANA buc. 480
- idem Nj. 324 MANA buc. 870
- idem NU 326 MANA buc. 716
- idem NU 340 buc. 2400
- idem Nj. 48 buc. 62
- idem NU 1014 M06N buc. 116
- idem NU 1008 buc. 52
- rulmenți 4909 RNA buc. 35
- idem 4910 RNA buc. 42
- idem 4911 V buc. 32
- idem 4912 E buc. 76
- idem 4914 RNA buc. 45
- idem 4914 NA buc. 60
- idem NA 4922 buc. 152
- idem N 4928 buc. 513
- idem 32.220 buc. 220
- rulmenți NU 2317 buc. 535
- idem NU 1026 MC. 4.820 buc. 425
- idem 32052 buc. 9500
- idem 30315 buc. 110
- idem 6213 N. buc. 53
- idem 32052 buc. 2720
- idem 32315 R buc. 240
- idem RNA 4910 buc. 20
- idem NU 224 buc. 373
- idem 6024 MAC 42 buc. 510
- idem NU 2948 B.20.N.2. TP 63 buc. 1735
- idem 6224 MAC.4 buc. 257
- idem 32315 R buc. 215
- idem 6048 MAS 631 SO buc. 5774
- idem 30214 A buc. 61
- idem NU 1040 MAP buc. 4616
- idem 6222 buc. 262
- idem NA 4910 buc. 63
- idem NU 2317 E MA buc. 439
- rulment 51108 buc. 18
- rulment radial 7213-30213 buc. 55
- rulment 32215 AP-5 buc. 150
- idem 32213 buc. 78
- idem NU 1022 NA buc. 120
- idem 1316 KN-316 buc. 158
- idem MAY 1528 buc. 30
- idem NK 1622 buc. 4
- idem AKX 1738 buc. 3
- idem NAX 1725 buc. 31
- idem NAX 2020 buc. 33
- NJ 2210 buc. 41
- 2224 NU buc. 650
- NU 2306 NA buc. 40
- NU 2307 NA buc. 58
- NN 2307 buc. 20
- NU 2307 buc. 80
- 4900 NA buc. 10
- 4902 NA buc. 12
- RNA 4904 buc. 20
- Contor activ CA 43 3×5 A buc. 35
- Conectori circulari CCC 48 D 28 buc. 1
- idem CCAE buc. 5
- idem CCC 55 D. 31 buc. 9
- idem 48-28 buc. 9
- Capac conectori 3,5 buc. 80
- Conectori 35 mm buc. 35
- Chei comandă 2 poz. cod 663 buc. 1
- Contori monofazici 2. CM-4-10-40 A buc. 246
- Colector PM. 45.407 buc. 1
- Colector P.M. 46.530 buc. 1
- Cuplaj electromagn. 84.033 14.C.1. buc. 9
- idem 142/2.H. 80-24 V. buc. 2
- idem 132/3.H. 79-24 V. buc. 2
- idem 106/K. 2.H. 79. 24.V. buc. 2
- idem 102 2H 79.24V. buc. 2
- idem ETM 122 3.H. buc. 2
- idem ETM 122 3.H. buc. 5
- idem ETM 102 1.H. buc. 4
- idem 84.033.09 C.1 buc. 9
- idem ETL 40.S. buc. 3
- idem ETM 072 buc. 2
- idem 82.133 14.C.1 buc. 1
- idem ESD 10 25/60 buc. 18
- idem 84.013 09.C.1. buc. 5
- idem 81.613.09 buc. 9
- idem ETM 092 buc. 6
- idem 81.603-09 buc. 4
- Electromagnet EM CA 01 220 V buc. 58
- Kilovoltmetru 600/100 0-16 buc. 14
- Inel colector PM 94.326 buc. 2
- Igniton TH 7040 buc. 1
- Miez motor electric 2,2 kw 1500 rot/min buc. 1
- Platu electromagn. Ø 320 buc. 1
- Rezistență trifazică de 5 kw 3×380 V buc. 10
- Sesizori de presiune tip PD 6 KD buc. 7
- Semiconductori A. 100 buc.
- Termoregulatori 13 K. 3/08 10 KA buc. 4
- Termometru manometric cu contact electric 60-150 grade C. THG buc. 3
- idem 60-120 grade C. buc. 10
- Termorezistență buc. 6
- Transformator TIRBO 6 KV×100 buc. 3
- Releu RTC IRS 7743 buc. 2
- Releu PTPa 5 RS 71806 buc. 16
- Releu RC 2 A cod 71900 buc. 14
- Ansamblu releu 220 V. buc. 2
- Bobina TCA 63 A cod 4020 220 V. buc. 20
- Bobina BC 63 A 24 V. cod 3530 buc. 3
- idem BC 63 A 48 V. cod 3530 buc. 1
- Bobina MC 80 A 24 V. cod 3540 buc. 5
- idem MC 80 A 40 V. cod 3540 buc. 1
- idem MC 150 A 24.V. cod 3560 buc. 6
- idem MC 150 A 220 V. cod 3560 buc. 1
- idem TCA 125 A 4 V. buc. 30
- idem AR 100 A 380 V. cod 3235 buc. 10
- Bobina OROMAX 220 V. cod 4900 buc. 10
- Bobina electromagnetica cod. 6500 220 V. buc. 25
- Bobina TCA 10 A 220 V. buc. 197
- Camere stingere USOL 250 A buc. 30
- Întrerupător auxiliar TCA 125 A buc. 53
- Camere stingere USOL 500 A buc. 32
- Camere stingere OROMAX buc. 39
- Motor electric ASI 2/3 0,37 1000 t/m buc. 1
- idem AM 2/3 0,37 750 t/m buc. 1
- idem ASI 2/3 3 Kw. 1000 t/m buc. 1
- idem ptr. palan 2,8 Kw. 1000 t/m buc. 1
- idem ASI 55 Kw. 750 t/m buc. 1
- idem TCS cu frină 1.kw. 1000 t/m buc. 1
- idem import China 45.Kw. 1000 t/m buc. 2
- idem ASM 2/3 3,2 kw. 1000 t/m buc. 4
- Conductorii FY 25 mm ml. 404
- idem FY 35 mm ml. 177
- Tuburi electronice 1-2. 140-08 buc. 10
- Lampă pentru microscop buc. 1
- Tuburi electronice TT.3. 0,1-1,3 buc. 9
- idem 2-70/0,8 buc. 3
- Bobine BIA 65 W buc. 214
- Fișă tip baionet cod. 9990 buc. 30
- Doze pantzer IPE Ø 36 buc. 27
- Suport BRT buc. 58
- Port perii MP 35043 buc. 5
- Suport curbi metalici buc. 158

